VÕRU VALLA Teataja

Nr 11 (206) Detsember 2024

facebook.com/voruvald
instagram.com/voruvald

Võru vald tunnustas tänavusi sädeinimesi

Võru valla 2024. aasta sädeinimeste laureaadid ja nominendid. Foto: Jassu Hertsmann

Novembrikuu eelviimasel päeval toimus Võru kultuurimajas Kannel Võru valla sädeinimeste tunnustamine. Tunnustamise eesmärk on väärtustada inimesi, meeskondi ja organisatsioone, kes oma tegevusega on oluliselt kaasa aidanud valla arengule. Tunnustused andsid üle Võru vallavanem Kalmer Puusepp ja vallavolikogu aseesimees Aivar Rosenberg.

Vallavanem Kalmer Puusepp väljendas tunnustussündmuse avakõnes heameelt selle üle, et Võru vallas palju energilisi inimesi, kellel on piiramatult ideid ja nende teotahe innustab ka teisi.

Võru vallas on 2024. aastal sädeinimesed ja -organisatsioonid:

Aasta kultuuriline algatus – suvelavastus "Salakuulaja Vastseliinas"

Sel suvel toimus Vastseliina linnuses keskaegne müsteerium, mis põhines Erkki Koorti romaanil „Salakuulaja Vastseliinas" ja päriselulistel sündmustel. Lavastus pakkus ainulaadse teatrielamuse tuhandetele külastajatele ning andis töövõimalusi paljudele kohalikele ja kaugemalt tulijatele. Kategooria nominendid on: **Allan Terve, Elamusmatk Orava piirkonnas ja Paganlik pärimusöö**

Aasta unikaalne looja – Marju Õmblustuba

Marju Õmblustoas pakub Marju teenusena individuaalõmblust, parandustöid ja enda valmistatud valmisriideid. Naine ise on loov ja asendamatu õmbleja, kes leiab lahenduse igale probleemile, olgu see siis rebenenud rahvariidepluus või kostüümisoov. Möödunud suvel õmbles Marju 21 kostüümi suvelavastusele „Salakuulaja Vastseliinas". Kategooria nominent: **Üllar Ojaveer**

Aasta edukas esineja – ansambel Vannamuudu

Ansambel Vannamuudu tähistab tänavu 25. tegevusaastat. Vannamuudu lauljad ja pillimängijad on sel aastal esinenud muuhulgas Eakate Festivalil Tartu ERM-is, Võru Folkloorifestivalil ja Paganliku pärimusöö kirmaskil. Vannamuudu tihe esinemisgraafik ulatub igal aastal paarikümne esinemiseni, kus nad külastavad festivale, külapäevi ja tähtpäevade üritusi. Eriline tähelepanu on pööratud esinemistele hooldekodudes, pakkudes muusikalisi elamusi neile, kes ei saa ise kultuuri nautima minna. Kategooria nominendid on: **ansambel JARKS, Lasva meeskoor**

Aasta kultuurielu kirgastaja – Ene Säinast

Ene korraldab palju kultuurisündmusi ning töötab igapäevaselt Orava õppekohas õppejuhina, samuti on ta vallavolikogu ning haridus-, kultuuri- ja spordikomisjoni liige. Ene koostab juba mitmendat hooaega Orava kultuurimaja mälumängu küsimused ja aitab turniiride läbiviimisel. Ene on ka võro keele agent, kes innustab inimesi võro keelt kõnelema ja korraldab kultuurimajas ning raamatukogus võro keele sündmusi. Ta kirjutab võro keeles luuletusi, mis sel aastal ilmusid luulekogus „Lumõkibõna".

Aasta kultuuritoetaja – Vastseliina Katariina kirik

Vastseliina kirikus on toimunud erinevad silmapaistvad kontserdid, sealhulgas Võru Vaskpillipäevade avakontsert „Pühendus", Avinurme meeskoori kontsert, VHK keelpilliorkestri kontsert ja salvestus, orelikontserdid ning palju muud. Tänavu septembris möödus 252 aastat kiriku esmapühitsemisest. Selle puhul paigaldati kiriku ette mälestuspingid, mis on pühendatud kahele armastatud koguduse õpetajale: Johannes Nathan Aunverdile ning Ago Viljarile.

Aasta pärandikandja ja -hoidja – Lea Lillemets

Lea on olnud Vastseliina haruraamatukogu raamatukoguhoidja 40 aastat, olles oma töö juures tõeline koduloo hoidja. Ta on kogunud ja talletanud mitmeid uurimistöid, elulugusid ja kirjandusteoseid, eriti just Vastseliina piirkonna kohta. Raamatukogus on eraldi riiulid, kuhu on koondatud nii õpilaste uurimistööd kui ka kohalike suurmeeste elulood ja artiklid. Lisaks raamatutele on Lea kogunud mitmeid fotosid, mis kajastavad piirkonna ajalugu ja inimesi. Kategooria nominendid on: **Elina Keerpalu, Arved Vaab, Talvi Onno**

Aasta noorsootöötaja - Anne London

Orava noored on viimase seitsme aasta jooksul saanud vibulaskmist harjutada Kagu Vibuklubi treenerite Anne ja Aivar Londoni juhendamisel. Vibulaskmine aitab noortel arendada mitte ainult sihtmärgile pihta saamist, vaid ka keskendumisvõimet, distsipliini, suhtlemisoskust ja kehahoiaku kontrollimist. Treenerina on Anne alati noori toetav ja nende jaoks olemas. Kategooria nominent: **Urmas Ott**

Aasta noorsootöö sündmus - Õhtulaulud 10 Vastseliinas

Vastseliina rahvamaja ees toimusid juba 10. korda Õhtulaulud, kus enne suurte laatade toimumist kohtusid noored ja silmapaistvad muusikud. Algatuse loojaks on endine Vastseliina muusikakooli direktor Viivika Kooser. Kontserdil esinevad piirkonna noorteansamblid, duetid, solistid, pillimehed ja nende juhendajad nagu LaurAndrA, Jää, Jarks jt. Esitatakse tuntud ja vähem tuntud laule, mida saavad kuulajad kaasa laulda. Õhtulaulud on noorte poolt korraldatud ja on sündmus, mis kaasab eri vanuses muusikuid. Kavad valmivad muusikalaagris, kus lugusid täiendatakse ja lihvitakse.

Aasta vabatahtlik noorsootöös - Rita-Mai Simon

Rita-Mai on aktiivne lapsevanem ja noorsootöös osaleja, kes panustab vabatahtlikuna erinevatel üritustel oma aja ja teadmistega. Ta teeb ettepanekuid noortele tegevuste jaoks ja on valmis neid ise juhendama. Rita-Mai on alati valmis aitama ka transpordi korraldamisega, kui noored peavad kuhugi sõitma. Väliüritustel on ta koos noortega pidanud kohvikut, toetades sellega ürituste sujuvat kulgu.

Aasta spordisõber - Kagu Vibuklubi

Kagu Vibuklubi treener Aivar on viimastel aastatel tutvustanud vibulaskmist Võru valla noortele läbi erinevate ürituste ja koostööprojektide. Huvi spordiala vastu on püsiv, noored on osalenud mitmetel võistlustel ja saavutanud häid tulemusi. Kagu Vibuklubi on alati valmis osalema kohalikel üritustel, nagu lastekaitsepäev, spordipäev, jaanipäev, külapäev, õpilasmalev ja laagrite vaba aja tegevused. Kategooria nominendid on: **Lõuna-Eesti Haigla, Inga Fatejeva**

Aasta spordihing – Tarmo Timmi

Tarmo algatusel on Navi seltsimajas käivitatud kord nädalas toimuvad saalihoki treeningud, kuhu on oodatud kõik huvilised igas vanuses ja igasuguste oskustega. Lisaks saalihokile on Tarmo juhtinud ka orienteerumismängu "Navigaator" (mis sisaldas triatloni elemente) ning on alustanud Navi kõnni- ja jooksuraja rajamist. Kategooria nominent: **Inga Fatejeva**

Aasta terviseedendaja – Inga Fatejeva

Inga Fatejeva on *jumping*utreener, kes toob oma lõbusate ja energiliste treeningutega inimesi liikuma. Tema batuuditreeningud ühendavad aeroobikat, kiirus- ja jõuharjutusi, aidates parandada füüsilist vormi ja tervist. Inga on loonud tugeva kogukonna, kus osalejad toetavad üksteist ja motiveerivad aktiivselt tervislikke eluviise.

Kategoorias Aasta kogukonnategu otsustati kuulutada välja kaks laureaati. **Aasta kogukonnategu – Navi kogukonnafestival**

Navi kogukonnafestival toimus 20. juulil 2024, kuid sündmuse ettevalmistamiseks alustati tööd juba aasta varem. Initsiatiivgruppi kuulusid Maiki Park, Mirelle Vetemäe, Kristin Krinal, Ülle Tillmann ja Mai Timmi, kes koos vähemalt 20 külaelaniku ja kogukonnaliikmega ürituse korraldasid. Mai Timmi sõnul andis festival vastuse küsimusele, kuidas küla võiks kriisiks ette valmistada, kuna ühiselt korraldatavad sündmused õpetavad koostööd ja üksteise tundmaõppimist. Festivalil toimus laste maalitud lõuendi avamine, vaipade näitus, kohalike laste esinemised, kastiauto ekskursioonid, *jumping*u treeningud ja smuutide tegemine.

Aasta kogukonnategu - MTÜ Sulbi Maarahva Seltsi kriisiplaan

Sulbi Maarahva Selts koos aktiivsete kogukonnaliikmetega töötas 2024. aasta kevadel välja piirkondliku kriisiplaani, mis määratleb Sulbi ja sellega piirnevate külade tegevuskava kriisiolukordades. Kriisiplaani raames loodi kohalik kriisigrupp, kus igast külast on määratud üks liige, kelle poole saab kriisi ajal pöörduda. Samuti soetati piirkonnale kaks generaatorit, mille abil on elektrikatkestuste ajal võimalik tagada elanike põhivajadused. Sügisel valmis kriisivoldik, milles on kirjas kriisigruppi kuuluvate inimeste kontaktid, generaatorite laenutamise info ja piirkonna kogunemiskohad. Kategooria nominent: **Tantsuring Tatsujad**

Tänukirjad ja tunnustuse vabatahtliku töö eest turvalise elukeskkonna loomisel Võru vallas said **Urmas Pindis, Arno Ploom, Tauri Sulg, Robi-Alvis Lõhmus, Enn Meitern, Egon Taal** ja **Mati Leotoots**.

Palju õnne veelkord kõigile laureaatidele ja nominentidele!

Katariina Ummelk
avalike suhete spetsialist

Võru vallavolikogu novembrikuu istungilt

Võru vallavolikogu istung toimus 20. novembril Võru vallamajas.

Volikogu istungil otsustati:
- kinnitada Võru valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2025-2037;
- mitte nõustuda osaühingu Eesti Killustik Pugastu II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusega;
- kehtestada Võru valla üldplaneering ja tunnistada kehtetuks endiste Vastseliina, Võru, Orava ja Sõmerpalu valdade üldplaneeringud;
- tunnistada kehtetuks Vastseliina tööstusala detailplaneering;
- muuta Vastseliina vallavolikogu määrust nr 22 "Vastseliina valla kohalike maanteede ja avalikult kasutatavate teede nimekirja kinnitamine";
- nõustuda Kirumpää külas Võru vallale kuuluva Vallutuse tee katastriüksuse jagamisega ning jagamise tulemusel moodustatava katastriüksuse võõrandamisega otsustuskorras Vallutuse tee 5 kinnisasja omanikule hinnaga viis eurot/m²;
- volitada Võru vallavalitsust seadma Vastseliina alevikus Tootmise tn 7 katastriüksusele isiklik kasutusõigus Võru valla kasuks;
- seada Väimela alevikus Võru vallale kuuluva Matussaare tee 2 katastriüksusele isiklik kasutusõigus Danpower Eesti AS kasuks;
- lubada paigaldada Võru valla omandis olevatele tänavavalgustuse mastidele passiivse elektroonilise side juurdepääsuvõrk tingimusel, et sõlmitakse kasutusleping tähtajaga kuni 20 aastat;
- anda kirjaliku enampakkumise korras rendile kuni 5 aastaks Võrumõisa tee 4 hoone alghinnaga 500 eurot kalendrikuus;
- lubada Võru vallavalitsusel teostada riigihange ja selle tulemusena sõlmida hankeleping Navi terviseraja ehitustööde tegemiseks maksumusega kuni 150 000 eurot (koos käibemaksuga);
- muuta Võru vallavolikogu määrust nr 55 "Võru vallavolikogu ja vallavalitsuse tunnustuste ja tunnustusürituste kord";
- muuta Võru vallavolikogu määrust nr 76 "Seltsitegevuse ja kohaliku omaalgatuse toetamise kord";
- anda nõusolek Võru valla lasteaia Lõunapärlid Parksepa maja tegevuse jätkamiseks neljarühmalisena ja tagada rahalised vahendid Lasva lasteaias Pargihaldjas logopeedi töökoha jaoks;
- võtta vastu Võru valla 2024. aasta viies lisaeelarve.

Volikogu istungil:
- arutleti Võru valla teede hooldustööde ja investeeringute kava 2025 teemal;
- anti ülevaade Võru valla 2024. aasta eelarve täitmisest seisuga 30.09.2024;
- anti ülevaade haridusleppe tingimustest.

Lisainfo:
Kaja Kiilo
vallasekretär
5787 584

Võru vallavalitsuse novembrikuu istungitelt

Võru vallavalitsusel toimus novembrikuus kaks istungit.

12. novembril toimunud Võru vallavalitsuse istungil:
- otsustati algatada riigihange „Väimela Tervisekeskuse ligipääsetavuse ehitustööd";
- otsustati algatada avatud menetlus Vastseliina alevikus Uus tn 2 katastriüksusele suvila projekteerimistingimuste andmiseks;
- otsustati anda ehitusload Pritsi külas Savikoti ja Võrumõisa külas Konnametsa põik 7 maaüksustele üksikelamute, Väimela alevikus Väiso tee 1a tootmishoone püstitamiseks, Umbsaare külas Uudismaa maaülsusel asuva elamu laiendamiseks, Lehemetsa külas Kase maaüksusel asuva elamu laiendamiseks ja rekonstrueerimiseks abihooneks, Sõmerpalu alevikus Kooli tn 1 maaüksusele LPG gaasipaigaldise paigaldamiseks, Juba külas Voorusoja maaüksusele puurkaevu ning Võrumõisa külas Konnametsa tee 24 kinnise soojussüsteemi puuraukude rajamiseks;
- otsustati anda kasutusload Võlsi ja Juba külades rajatud vee- ja kanalisatsioonitorustikule ning Parksepa alevikus Tehnika tn 2 osaliselt soojustatud töökojale;
- määrati Verijärve külas Kunnu katastriüksuse uueks lähiaadressiks Kullerkupu tn 2a;
- määrati Kääpa külas Kooli tee 19 maaüksuse uueks sihtotstarbeks elamumaa;
- määrati Transpordiameti taotluse alusel moodustatud katastriüksusele lähiaadress ja maa sihtotstarve ning nõustuti maa riigi omandisse jätmisega;
- nõustuti Võrumõisa külas Tiku, Loosi külas Siidra katastriüksuse katastriüksuste jagamisega ning määrati moodustatavatele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed;
- nõustuti Kääpa külas Laululava tee 2 ja Laululava tee 4 katastriüksuste piiride muutmisega ning määrati moodustatavatele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed;
- otsustati seada Navi külas Võru metskond 316 katastriüksusele isiklik kasutusõigus Võru valla kasuks terviseraja rajamiseks ja avalikuks kasutamiseks;
- otsustati seada isiklik kasutusõigus Villa külas 389008 Puusepa-Villa tee L2 katastriüksusele Elektrilevi OÜ kasuks ja Kose alevikus Valgjärv katastriüksusele Telia Eesti AS kasuks;
- otsustati seada sundvaldus Puiga külas Tööstuse tn 6, Järve tänav, Järve tn 3, 5, 7, Lilleklumbi, Andsumäe tänav L1, Andsumäe tn 4, 5a katastriüksustele Danpower Eesti AS kasuks;
- otsustati seada sundvaldus Kose alevikus Pirni tn 13, Tulbi tn 13 Enefit AS kasuks ja Kirumpää külas Kirumpää tee 13, Rüütli riba katastriüksustele AS-i Võru Vesi kasuks;
- määrati avalikuks kasutamiseks erateed, millele on seatud omanike nõusolekul sundvaldus Võru valla kasuks. Avalikuks kasutamiseks määratud teed kantakse teeregistrisse;
- otsustati seada Meeliku külas Savemäe, Keema külas Klõbi katastriüksustel asuva eratee avalikuks kasutamiseks tähtajatu sundvaldus Võru valla kasuks;
- kinnitati vallale kuuluva sõiduauto Mitsubishi I-Miev enampakkumise parimaks pakkumiseks 1120 eurot ja otsustati sõiduk võõrandada;
- otsustati pikendada hajaasustuse programmi 2023. a toetuslepingute tähtaegasid;
- kehtestati Väimela tervisekeskuse teenuse hinnad alates 01.01.2025;
- kinnitati Vastseliina gümnaasiumi arengukava aastateks 2025-2030;
- kinnitati Vastseliina muusikakooli, Vastseliina lasteaia, Kääpa kooli, Puiga põhikooli, Vastseliina gümnaasiumi, Parksepa keskkooli hoolekogude koosseisud;
- otsustati isikliku sõiduauto kulude hüvitamine õpilastranspordi korraldamisel;
- otsustati anda Võru valla 2024. aasta kultuurivaldkonna aunimetused;
- arutati 2025. aasta eelarvet ja vallavolikogu 20.11.2024 istungi teemasid.

26. novembril toimunud Võru vallavalitsuse istungil:
- otsustati anda ehitusload Kirumpää külas Jõeveere tee 7 maaüksusel asuva elamu ümberehitamiseks ja laiendamiseks, Raiste külas Rannu maaüksusele tiiktehisveekogu rajamiseks;
- otsustati anda kasutusload Järvere külas Robi maaüksusele püstitatud puhkemajale, Sõmerpalu alevikus Kooli tn 1 maaüksusele rajatud LPG gaasipaigaldisele, Lasva külas Masti maaüksusele rajatud päikesejaamale;
- määrati Kirumpää külas moodustatava maaüksuse koha-aadress ja maa sihtotstarve;
- nõustuti Juba külas Võru metskond 122, Kaagu külas Kaagu-Jaani, Puusepa külas Poodi, Madala külas Pärnasalu katastriüksuste jagamisega ning määrati moodustatavatele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed;
- nõustuti Pille külas Kaupluse ja Kogrejärve, Kõrgessaare külas Marjapuu ja Väike-Marjapuu katastriüksuste piiride muutmisega ning määrati moodustatavatele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed;
- otsustati seada Kirumpää külas Vibu tee 6 katastriüksusele sundvaldus Enefit AS kasuks;
- otsustati seada Alapõdra külas Laane, Alapõdra külas Piirikivi, Udsali külas Make katastriüksustel asuva eratee avalikuks kasutamiseks tähtajatu sundvaldus Võru valla kasuks;
- tunnistati Otsa külas Kastani-8 korteri võõrandamiseks korraldatud enampakkumine nurjunuks, kuna tähtajaks ei saabunud ühtegi pakkumist;
- kinnitati Võru valla kaasava eelarve 2024. aasta nõuetele vastavad ettepanekud ja kõrvaldati nõuetele mittevastavad ettepanekud;
- kiideti heaks hajaasustuse programmi 2023. ja 2024. aasta toetuse kasutamise aruanded;
- tunnistati riigihanke „Seadmete, sisustuse, õppe- ja abivahendite ostmine Võru valla koolidele" pakkumused vastavaks ja kvalifitseeriti edukate pakkujatena AJ Tooted Aktsiaselts, OÜ Sportfever, UAB „Sentios", Innomed OÜ, Aktsiaselts Datel. Edukate pakkujatega sõlmitakse hankelepingud summas 38 864,63 eurot (ilma käibemaksuta) laudade, toolide, tarvikute, tegevusvarustuse, müratarvikute, lauajalgpalli, raskustekkide ja -patjade, taimerite, esitlusseadmete ja ronimisseina soetamiseks. Otsustati korraldada uus hange jäljetahvli, sensoorse seina ja lauatennise laua ostmiseks;
- otsustati algatada riigihange „Toiduainete tarne Võru valla haridusasutustele 2025";
- otsustati eraldada sotsiaaleluruume ja pikendada üürilepinguid;
- muudeti 2024. aasta valla asutuste ja tegevusalade alaeelarveid ja arutati 2025. aasta eelarvet;
- eraldati reservfondist raha Väimela Tervisekeskusesse elustamisamisaparaadi ostuks.

Koostas:
Helle Kauts
kantseleispetsialist

Lisainfo:
Kaja Kiilo
vallasekretär
5787 584

KULTUURIVALKONNA TOETUSE TAOTLUSTE ESITAMISE TÄHTAEG ON 31. DETSEMBER 2024

VÕRU VALLA HALDUSTERRITOORIUMIL TEGUTSEVAD MITTETULUNDUSÜHINGUD, SIHTASUTUSED, SELTSINGUD JA ÜKSIKISIKUD, KES TEGELEVAD VALLA ERI PIIRKONDADES ELANIKELE HUVIALASE TEGEVUSE JA MEELELAHUTUSE VÕIMALUSTE PAKKUMISEGA; VANADE TRADITSIOONIDE JA RAHVAKULTUURI EDENDAMISEGA, ARENDAMISEGA NING SÄILITAMISEGA SAAVAD TOETUST TAOTLEDA VÕRU VALLA KULTUURI-, SPORDITEGEVUSE JA NOORSOOTÖÖ EDENDAMISEKS JA MITMEKESISTAMISEKS NING VÕRU VALLA ALEVIKE JA KÜLADE OMAALGATUSLIKE ÜHISTEGEVUSTE ARENDAMISEKS.

TOETUSE TAOTLUSEID SAAB ESITADA E-VORMIL LÄBI VÕRU VALLA VEEBILEHE VÕI ESITADES ALLKIRJASTATUD TAOTLUS KOOS EELARVEGA VALLA ÜLDMEILILE VALD@VORUVALD.EE

TÄPSEM INFO: VORUVALD.EE/KULTUURI-TAOTLUSED VÕI SIRLE MUISTE-MÄNNIKULT, SIRLE.MUISTE-MANNIK@VORUVALD.EE, +372 514 7008.

Võru Vallavolikogu kehtestas Võru valla üldplaneeringu

Võru Vallavolikogu 20.11.2024 otsusega nr 180 kehtestati Võru valla üldplaneering. Planeeringualaks on kogu Võru valla territoorium, st 952 km² suurune maa-ala.

Üldplaneeringus määratletakse Võru valla ruumilise arengu põhimõtted ja suundumused ning maakasutuse tingimused. Samuti seatakse üldised ehitus- ja arendustingimused ning täpsemad tingimused maakasutuse juhtotstarvete kaupa. Planeeringu koostamisel on lähtutud põhimõttest, et keskkonnahäiringuga tootmine peab olema ümbritsevatest elamutest ja puhkekohtadest piisavalt kaugel. Asustuse suunamisel nähakse ette nii olemasolevate elualade tihendamist kui ka maal elamise võimaldamist. Asustuse suunamiseks eristatakse üldplaneeringus tiheasustusega alad, hajaasustusala, maakasutuse juhtotstarbed ning erinevad väärtuslikud alad. Planeeringuga piiritletud tiheasustusega aladel määratakse detailselt maa-alade maakasutuse juhtotstarbed, samas kui hajaasustuses määratakse valdavalt maalise asustusega ala maakasutuse juhtotstarve. Hajaasustuses on eesmärgiks säilitada hajastruktuur ning tiheasutusega aladel püütakse tõsta asustuse kompaktsust. Tihedamas asustuses soodustatakse segaotstarbelist maakasutust, et olla paindlikum keskkonnahäiringuta teenuste ja töökohtade loomisel tulevikus. Eelpoolnimetatud põhimõtete elluviimisel väärtustatakse kohalikku loodus- ja kultuurikeskkonda. Võrreldes varasemalt koostatud üldplaneeringutega nähakse ette rohkem võimalusi jalgsi- ja jalgrattaga liiklejatele.

Üldplaneeringuga täpsustatakse Võru ja Põlva maakonnaplaneeringutega määratletud rohevõrgustiku piire ja kasutustingimusi, väärtuslike põllumajandusmaade infokihti ning linnalise asustusega alade ulatust. Ühtlasi sisaldab üldplaneering ettepanekut muuta maakonnaplaneeringutega määratletud miljööväärtuslike alade loetelu.

Üldplaneering määrab kohalike teede üldise vajaduse, kuid sellega avalikuks kasutamiseks kavandatud eratee ei muutu planeeringulahenduse kehtestamisel automaatselt avalikuks. See juhtub alles siis, kui kohalik omavalitsus või riik on sõlminud tee omanikuga vastavasisulise lepingu või põhjendatud juhul kinnisasja sundvõõrandanud või seadnud kinnisasjale sundvalduse.

Riiklikult kehtestatud kitsendusi kajastatakse üldplaneeringus samaväärselt. Kitsenduste info on Võru valla üldplaneeringu kaardil informatiivne, mitte üldplaneeringuga kehtestatav. Üldplaneeringu joonisel on kajastatud vaid üldplaneeringuga kehtestatud tingimused ning tugiinfona (üldistatult) olulisemad seadusest tulenevad kitsendused, mida planeeringu koostamisel on peetud oluliseks (nt riiklikud mälestised, looduskaitselised objektid, riigikaitseliste rajatised, maaparandussüsteemi osad jmt). Riiklike kitsenduste hindamisel tuleb iga kord lähtuda ajakohasest registriinfost.

Üldplaneeringuga laiendatakse tänava kaitsevööndit 30 meetrini tee servast suurema liikluskoormusega ja läbiva liiklusega teedel Väimela, Vastseliina, Sõmerpalu ja Parksepa alevikes. Tänava kaitsevööndi laiendamise vajadus on tingitud ennekõike teest tulenevate häiringute või ohutuse tagamiseks. Üldplaneeringuga vähendatakse Vastseliina alevikus Keskuse pargi maaüksusel Piusa jõe ehituskeeluvööndit veekaitsevööndi piirini. Vähenduse eesmärk on võimaldada Vastseliina pargi alale avaliku kasutusega rajatiste kavandamist.

Üldplaneeringu koostamisega paralleelselt viidi läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine ja Natura hindamine. Natura hindamise käigus jõuti järeldusele, et kuna üldplaneeringuga ei muudeta oluliselt senist maakasutust Natura 2000 aladel ja nende lähipiirkonnas, siis ei ole ebasoodsate mõjude esinemist loodus- või linnualade kaitse-eesmärkide täitmisele ning alade terviklikkuse säilimisele ette näha. Keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemusena jõuti tõdemusele, et üldiselt kaasnevad üldplaneeringu lahenduse elluviimisega soodsad pikaajalised mõjud. Keskkonnamõjude strateegilise hindamise aruandes nimetatakse mitmeid leevendavaid meetmeid (nt radooniohu vähendamiseks, rohevõrgustiku toimimise tagamiseks, tootmismaadelt tuleneva mürahäiringu vähendamiseks jne), mis on tingimustena lõimitud planeeringu seletuskirja asjakohastesse peatükkidesse. Üldplaneeringu eluviimisega ei kaasne piiriülest mõju ega oluliselt negatiivseid majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi mõjusid ning oluliselt negatiivset mõju looduskeskkonnale.

Üldplaneering on olulise tähtsusega dokument, mis suunab valla ruumilist arengut, määratledes maakasutuse tingimused, ehitus- ja arendamisreeglid ning keskkonnahoiu põhimõtted. Üldplaneering on leitav Võru valla veebilehel voruvald.ee/uldplaneering.

Üldplaneering valmis koostöös AB Artes Terrae OÜ konsultantidega. KSH aruande koostasid Osaühing Alkranel keskkonnaeksperdid.

Triinu Jürisaar
planeeringuspetsialist

Võru Vallavolikogu tunnistas kehtetuks Vastseliina tööstusala detailplaneeringu

Võru Vallavolikogu tunnistas 20.11.2024 otsusega nr 181 kehtetuks Vastseliina tööstusala detailplaneeringu.

Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise ettepaneku tegi Piusaveere tn 1-6, Piusaveere tn 8, Piusaveere tn 10, Piusaveere tn 12, Piusaveere tn 14, Piusaveere tänav, Piusaveere mahuti ja Piusaveere alajaam kinnisasjade omanik. Nimetatud maaüksused moodustasid valdava osa 15,2 ha suurusest planeeringualast. Sinna oli kavandatud 0,6–1,7 ha suurused tootmis- ja ärimaa krundid, mille suurim lubatud täisehitusprotsent jäi vahemikku 30-40%. Planeering koostati 10 aastata tagasi eeldusel, et ala kasutus jagatakse mitme tootmisettevõtte vahel. Seega oli igale maaüksusele määratud eraldi ehitusõigus. Kuna maaüksused on nüüdseks ühe ettevõtte omandis, siis ei ole planeeringus seatud tingimused enam aja- ja asjakohased.

Võru valla üldplaneeringu järgi asub valdav osa detailplaneeringu alast tootmise maa-ala juhtotstarbega alal. Alale võib ehitada tootmis- ja tööstushooneid (sh energiatootmishooneid ja rajatisi), laohooneid ning -rajatisi ja logistika- ning transpordikeskust. Lisaks seab üldplaneering tingimused, et 15% maaüksusest tuleb tagada haljastatavana, suurim lubatud täisehitusprotsent on 60%. Seega ei ole ka detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise järgselt võimalik realiseerida sellega kavandatust väga oluliselt erinevat ning negatiivseid muutusi kaasa toovat ehitussoovi.

Ligipääs tootmisalale on detailplaneeringu kohaselt kavandatud Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maanteelt. Selleks kavandati uus teelõik tootmisala Pätisilla tee ja Rõuge-Vastseliina tee kaudu Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maanteega ühendamiseks. Uus teelõik on välja ehitamata, kuid selle alune maa on munitsipaalomandis ning selle asukoht on üldplaneeringus määratud liiklusmaa juhtotstarbega alaks.

Seega otsustas Võru Vallavolikogu, et käesoleval juhul ei ole otstarbekas detailplaneeringut osaliselt kehtima jätta vaid tunnistada see tervikuna kehtetuks. Detailplaneeringu kehtetuks tunnistamisega ei kaasne olulisi negatiivseid mõjusid piirnevatele kinnisasjadele kuna üldplaneeringus sätestatu tagab miljöö kaitse, välistab olemasolevatest hoonetest suuremate hoonete ehitamise, hoonestusala suurenemise. Samuti puudub avalik huvi, mis välistaks detailplaneeringu kehtetuks tunnistamise. Edasisel projekteerimisel ja ehitamisel tuleb järgida planeerimisseaduses, ehitusseadustikus ning üldplaneeringus sätestatut.

Triinu Jürisaar
planeeringuspetsialist

Võru vallavalitsuses alustas tööd uus IT-spetsialist

Novembris alustas Võru vallavalitsuses tööd IT-spetsialist Kenti Jõõger.

Kenti on sündinud ja üles kasvanud Võrumaal. Ta on lõpetanud Tartu Kutsehariduskeskuses IT-süsteemide nooremspetsialisti eriala ning on olnud erialasel praktikal nii Eesti ettevõtetes ja asutustes kui ka Inglismaal.

Uus IT-spetsialist sisustab vaba aega sportides, sest armastab korvpalli mängida ning jooksmas käia. Võru vallas on mõlema tegevuse jaoks õnneks Kenti sõnul vajalik olemas – toimuvad erinevad spordiüritused ja rahulik keskkond võimaldab liikumist nautida.

"Kuna infotehnoloogia maailm on pidevas muutumises, siis saab end igapäevaselt selle osas harida ning saada ka pidevalt uusi kogemusi. Ootan põnevusega erinevaid väljakutseid, mida IT-spetsialisti töökoht pakub ning mul on hea meel panustada valla tegemistesse," rääkis Kenti Jõõger.

Kenti Jõõgeriga saab edaspidi kontakteeruda telefonil 527 4645 või aadressil kenti.jooger@voruvald.ee.

Soovime Kentile jõudu-jaksu ja sihikindlust uuel töökohal!

Katariina Ummelk
avalike suhete spetsialist

IT-spetsialist Kenti Jõõger. Foto: Katariina Ummelk

Võru valla noored lõid laagris koos mälestusi

Sügisesel koolivaheajal, 24.–25. oktoobril toimus Sulbis Roosu talu vabaajakeskuses Võru valla 10–16aastaste noorte ühine ööbimisega laager "Koos loome mälestusi". Laagris osales 30 noort Võru valla erinevatest piirkondadest: Oravalt, Kääpalt, Parksepast, Vastseliinast, Koselt ja Sõmerpalust.

Laager pakkus mitmekesiseid tegevusi: tutvumiseks toimusid „jääsulatamismängud", õues mõtlemapanev teatevõistlus, loositud gruppides meisterdati kõrvitsast laternaid, kaunistati ruume, tehti näomaalinguid ja riietati end vahvatesse kostüümidese. Hääletuse tulemusena selgitati välja ka kõige lahedam *halloween*'i-kostüüm. Lisaks kirjutasid noored laagris õudusjutte ning lugesid neid siis teistele ette. Õhtu lõppes väikese disko ja lauamängudega.

Osalejatel jäi ka vaba aega omavahel suhtlemiseks, uute sõprussuhete ja muidugi koos ilusate mälestuste loomiseks. Projekti koordinaator, Sõmerpalu noortetoa noorsootöötaja Helje Võõras rääkis, et projektis osalenud noored leidsid laagrist endale uusi tuttavaid ja isegi sõpru, sest just selle omaalgatusprojekti eesmärgiks oli uute sõprussuhete loomine läbi erinevate tegevuste, eakaaslastega olemasolevate sidemete tugevdamine ja Võru valla noorte ühtekuuluvus- ja kogukonnatunde tekkimisele kaasa aitamine.

Laager "Koos loome mälestusi" oli sel aastal juba kolmas Sõmerpalu noorte kirjutatud Võru valla noortele ühistegevuste korraldamise eesmärgil ja noorsootöötaja Helje Võõra sõnul on kõik need projektid edukad olnud. „Mäng ja naer soodustavad loovuse teket, tugevdavad sotsiaalseid sidemeid ning toetavad ja parandavad vaimset tervist. Ühised koosveedetud hetked loovad meile meeldivaid mälestusi, mis jäävad kauaks ajaks meelde," lisas Võõras.

Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskus tänab Võru valda Sõmerpalu noorte kirjutatud projektide toetamise eest!

Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskus

Laager pakkus mitmekesiseid tegevusi, tutvumiseks toimusid põnevad „jääsulatamismängud". Foto: Liina Loosaar

Laagris meisterdati kõrvitsast laternaid, kaunistati ruume, tehti näomaalinguid ja riietati end vahvatesse kostüümidese. Hääletuse tulemusena selgitati välja ka kõige lahedam *halloween*'i-kostüüm. Fotol Võru valla noorsootöötajad (vasakult): Birgit Masing, Kaia Rammul, Helje Võõras, Jane Visla ja Liina Loosaar. Foto: Erakogu

Kose noortetuba tähistas novembris viiendat juubelit

Selle aasta oktoobri lõpus täitus Kose, Puiga ja Meegomäe piirkonna noortetoal viies tegutsemisaasta. Sel puhul peeti 7. novembril Kose noortetoas sünnipäevapidu.

Sünnipäevapeost

Külla olid kutsutud Tartu papagoi keskuse rääkivad papagoid. Lisaks toimus mereröövlite ja kauboide stiilipidu ning soovilugude disko. Pakuti pehmet jäätist, sünnipäevakooki ja muud head-paremat. Külastajaid oli koos täiskasvanutega veidi üle neljakümne. „Ruumid on küll pisikesed, aga saadi kenasti toreda peoga hakkama," ütles Kose noortetoa noorsootöötaja Kaia Rammul.

Kose noortetoa sünnipäevapeo toimumist toetas Võru vald noorte omaalgatuse toetusest.

Noortetoa loomine

Noortetuba avati 2019. aasta oktoobri lõpus ja selle eestvedajaks oli toonane Puiga kultuuri- ja noorsootööjuht Gertu Viiask. Viie aasta jooksul on noortetuba hästi omaks võetud ja seda külastavad peamiselt Puiga põhikooli noored. Noorte meelistegevusteks on koos kokkamised, piljard, lauamängud, käelised tegevused, Playstationi- ja arvutimängud. Loomulikult on populaarsed ka erinevad ööbimisega üritused ja väljasõidud. Tänavu on käidud näiteks Värska veekeskuses, Kütiorus lumelaudade ja suuskadega sõitmas, Vastseliinas uisutamas, Põlva veelauapargis, ratsutamas, saviringis, kinos, Meenikunno rabas jne.

Tulevikumõtted

Aja jooksul on noortetuba hakanud väikseks jääma ja tulevikus loodetakse noorte vajadusi silmas pidades kolida sobivamatesse ruumidesse. „Ideaalis võiks meil olla täiesti oma maja. Seda, milline on noortetoa tulevik, näitab vaid aeg. Seniks peame vastu ja võtame hetkest parimat," sõnas noorsootöötaja Kaia Rammul.

Veel sünnipäevi

Novembris oli Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskuses veel sünnipäevi. 13. novembril toimus Kääpa noortemaja kümnes ja Lasva noortetoa esimene ühissünnipäev, mida külastas üle 50 pidulise. Sarnaselt Kose noortetoa sünnipäevale olid ka Kääpa noortemajas sünnipäeva puhul külas Tartu papagoi keskuse rääkivad papagoid Millie ja Mac, merisead ning küülik, kes said sünnipäevapeol palju tähelepanu ning pakkusid rõõmu ja elevust.

22. novembril pidas kaheksandat sünnipäeva Sõmerpalu noortetuba. Tagasihoidlikust ideest sünnipäeva pidada kulmineerus pidu noortetoas rekordilise külastajate arvuga, kelle seas oli nii lapsi, noori kui ka lapsevanemaid. Sünnipäeva puhul oli tegevusi korraldama kutsutud Lola peostuudio.

Mõlemal sünnipäeval said pidulised maiustada jäätise ning sünnipäevatordiga.

Soovime Kose noortetoale, Kääpa noortemajale, Lasva noortetoale ja Sõmerpalu noortetoale palju õnne, palju teotahtelisi noori ning rõõmsaid hetki!

Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskus

Kose noortetuppa olid külla kutsutud Tartu papagoi keskuse rääkivad papagoid. Lisaks toimus mereröövlite ja kauboide stiilipidu ning soovilugude disko. Foto: Aigar Nagel

Kääpa noortemaja ja Lasva noortetoa ühissünnipäeval olid kohal nii Parksepa, Orava, Sõmerpalu kui ka Kose noored ja noorsootöötajad. Õnnitlemas käisid ka Võru valla kultuuri- ja noorsootööspetsialist Sirle Muiste-Männik, Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskuse direktor Maarika Rosenberg ja Võru valla noorte heaolu spetsialist Monika Kuuba. Foto: Kääpa noortemaja

November oli Vastseliina muusikakooli noortebändidele esinemisterohke

Novembris osalesid viis Vastseliina muusikakooli noortebändi erinevatel üritusel. Koostöös Ilmaveere elamuskeskusega anti 8. novembril esmakordselt kontsert Ilmaveere restoranis. Järgmine ülesastumine oli 15. novembril Lasval, Võrumaa noortebändide õhtul, mis omakorda sai heaks tuleprooviks enne kõige tähtsamat üritust – Koolirock festivalil osalemist 16. novembril Harjumaal, Kosel.

Suur tänu Haridus- ja Teadusministeeriumile ning Haridus- ja Noorteametile, kelle toetuse abil Noorte Heaks projektivoorus saime soetada bändidele esinemiseks uue vajaliku helitehnika.

Meie viies ansamblis astuvad üles:

- VMKFE: Leopold Kund, Renita Seim, Otto Gustav Almann, Iris Adelia Sikk, Kairit Kõomägi, Kertu Turvas, Janeli Blum, Reiko Kallas, Teele Pavlov, Robin Raat
- JARKS: Janeli Blum, Kertu Turvas, Reiko Kallas, Robin S. Kaldvee
- Noored ja Ilusad: Renita Seim, Jaagup Ots, Kairit Kõomägi, Teele Pavlov, Reiko Kallas
- Krõps: Otto Gustav Almann, Tanel Tuvike, Robin Raat, Jaagup Ots
- Girl Power: Matilda Vaigla, Teele Pavlov, Iris Adelia Sikk, Kertu Turvas

Ansamblite juhendaja on meie löökpilliõpetaja Ermo Talvik.

Uurisime noorte mõtteid ja muljeid erinevatelt üritustelt.

Mis olid Koolirockil osalemisega seoses kõige eredamad hetked? Robini arvates oli see üldse äge kogemus. "Auhindade ajal oli pinge peal. Minu enda eeskujuks on Terminaator, kes oli ka festivali külalisesineja. Oli tore teisi näha ja aru saada, et meil arenguruumi on," vastas Robin.

Kertu osales Koolirockil teist aastat. "Väga meeldis, et sel aastal oli helitehnika ja video kvaliteet palju parem. Igas mõttes oli võimsam üritus. Üllatasin iseennast ka, suutsin end kokku võtta ja laval end mugavamalt tunda. Eirasin kõike, mis ümberringi toimus ja keskendusin loole. Rahvas elas kaasa ja siis on ka endal hea ja mõnus esineda. Aitas ka see, et suur hulk rahvast oli tuttav, sest natuke fännklubi oli meil kaasas," rääkis Kertu.

Janeli sõnas: "Mulle meeldis kõige rohkem professionaalne heliülekanne, mille taga oli välismaa režissöör. Kõik tuli hästi välja ning klipid olid väga head – midagi, mis jääb mälestuseks. Sel aastal oli kõik veel suurem ja ägedam, kui eelmine aasta, väga hea oli esineda. Mul on tavaliselt esimese looga lavanärv ja siis läheb üle. Väga meeldiv oli jõuda 3 parima basskitarristi hulka. Peale esimese bassisti väljakuulutamist arvasin, et see aasta auhinda ei tule. Kui mind välja hõigati, oli väga uhke tunne, pisarad tulid rõõmust ja eks olin kergelt šokis. Sisimas ikka tahtsin auhinda, aga ei pannud endale eelnevalt suuri ootusi."

Iris osales küll Koolirockil esimest korda, kuid see lavakogemus oli kõikidest senistest esinemistest kõige parem. "Lavavalgustus oli hästi äge, teised esinejad andsid motivatsiooni, ideid. Enda plaan oli, et saaks hästi tehtud ja kohapeal oli julge olla ning läkski hästi," rõõmustas Iris.

Otto muljetas, et: "Tasuta krõpsud ja väga hea dipikaste tekitasid toreda meeleolu. Enim meeldis mulle ansambel Kõrvalmõju, väga originaalilähedane. Meie ise olime ka väga head ja lausa nii head, et meie juhendaja Ermo sai auhinnaks uue telefoni. Stressi oli ka kõvasti, 10 palli skaalal umbes 9,5. Eelkõige, et „Carmenile" rütmi õigesti ette lüüa. See läks hästi, aga väikse viperusena sai „Lilleke rohus" ühe salmi võrra lühem, õnneks tulime puhtalt välja," meenutas Otto.

Reiko sõnul oli sel aastal pinget kõvasti rohkem. "Üks JARKSU lugu oli väga raske, just kitarri osa. Võin öelda, et kohati jalad ja käed värisesid. Samas andis see motivatsiooni harjutada ning nägin teisi kitarriste, kes mängivad kordades paremini. Stressi pärast läks ikka sassi ka. Siis üritasin teisi kuulata ja edasi minna, bändikaaslased kinnitasid, et tulin hästi välja. Selle aasta video ja otseülekanne olid tõesti väga head, hea mälestus," rääkis Reiko.

Noorte juhendaja Ermo sõnul ei lastud sel aastal ühtegi juhendajat lava peale. "Minu stressitase oli seega tunduvalt kõrgem. Ise teha on ikka lihtsam kui vaadata, kuidas õpilastel läheb. Stressi oli palju, ja samapalju jooksmist – et kõik oleks õigel ajal õiges kohas ja õiges kostüümis valmis. Eelmine aasta osales ainult JARKS, seekord oli 9-le meie õpilasele see esimene suure lava ja võistlemise kogemus. Kõige eredam hetk oli, et kaks korda kutsuti Vastseliina muusikakool auhinnastamisel lava peale, Janeli bassistina ja VMKFE ansamblina. Samuti kiidan sel aastal ülekande heli, parem kui saalis kohapeal. Selle aasta 20 osaleja põhjal võiks noortebändide üldise tasemega Eestis rahule jääda," hindas Ermo Talvik.

"Mis on aga üks koht või üritus, kus tahaksid kunagi noortebändiga esineda?" küsisime veel noortelt muusikutelt. Noorte poolt pakuti kohe Tallinna Laululava, Unibet Arenat, Rootsi kruiisilaeva ja lõpuks ka presidendi vastuvõttu.

Ermo Talviku arvates võiksid ägedad olla Eesti laulu finaali vaheklipid. „Üldiselt teleülekannetega esinemised mulle ei meeldi - peavad olema erilahendused ülekande ja live jaoks. Muidu on telepilt kõige tähtsam, aga see ei ole ideaalne jälle kohapealse publiku ja bändi jaoks. Meeldiks ka suur vabaõhuüritus, kus rahvas lava ees täiga kaasa elab," rääkis Ermo.

Koolirockil ülesastumise kogemus võrreldes Ilmaveerel ja Lasval esinemistega

Noorte kindel ühine arvamus oli, et Ilmaveerel oli kõige raskem. Publikuga kontakti luua oli oluliselt keerulisem. Laudadega üritusel ju ei tea, kas inimestele meeldib su lugu. Kui näed, et inimesed tantsivad, siis oleks kohe selge. Pidi perfektselt mängima, sest oled laval tähelepanu keskpunktis.

Järgmine kord esitaks ehk tuntumaid laule, et rahvast veelgi rohkem kaasa haarata.

Ermo sõnul oligi Ilmaveere väga oluline osa Koolirocki soojenduseks. "Saime 2 nädalat drilli ja kodutööd, eriti viimane nädal enne Koolirocki oli mängu vahe ka klassiruumis tuntav. Õpilased ise norisid asjade pärast, mis õpetaja jaoks oli juba hästi," tunnustas Ermo õpilasi.

Lasval toimunud koolibändide õhtu oli hea koht turvaliselt harjutamiseks. Üheksast osalenud ansamblist viis olid Vastseliina omad. Noored kiitsid korraldust ja sööki. Natuke oli siiski nurisemist trummide heli üle ja helitehnikaga seotud viperusi. Samas oli see hea võimalus lavalist liikumist harjutada, andis enesekindlust juurde ning positiivne tagasiside innustas. Kõigile meeldis, et Matildal tuli hästi välja ja et kohtunikud ka märkisid selle ära. Reiko tõi esile väga hea korralduse, arvestades, et noored tegid oma elu esimest sellist üritust. Iris lisas, et see oli väga hea idee, kuidas üht loovtööd teha.

Ermo Talvik selgitas: "Iga esinemine on justkui viis lühikest proovi. Aitab närvipingega toime tulla, sest see lihtsalt tuleb kilometraažiga (loe: lavatundidega), iga kogemusega muutub olek lihtsamaks ja julgemaks."

Küsin Ermolt, miks toitlustamine nii tihti noorte kommentaaridest läbi jookseb? Selgub, et toitlustamine on tegelikult mistahes esinemistel väga oluline. Päevad on noorte jaoks pikad ja pingelised ning kui organismi baasvajadused ära unustada, siis on koormus topeltsuur ja ei tule ka head tulemust.

Kokkuvõtteks oli noorte ühine järeldus, et kõige ägedam on esineda ikka suurel professionaalse korraldusega üritusel – laval on võimas tunne ning see inspireerib ja motiveerib. Kuid hinnaalandust mängu kvaliteedi osas ei tohi kunagi teha – olenemata sellest, mitu inimest sind kuulamas on.

Signe Lass
Vastseliina muusikakooli direktor

Noored Koolirockil auhinda vastu võtmas. Fotod: Koolirock

Vastseliina noored Koolirockil esinemas.

Tänukirjad Võrumaa noortebändide õhtust. Foto: Claudia Mokrik

Kroks kolmas kord Koolirockil

Hommikul pärast Võrumaa noortebändide õhtut startis Parksepa keskkooli noortebänd Kroks Kose gümnaasiumisse, kus toimus kolmas õpilasbändide festival Koolirock.

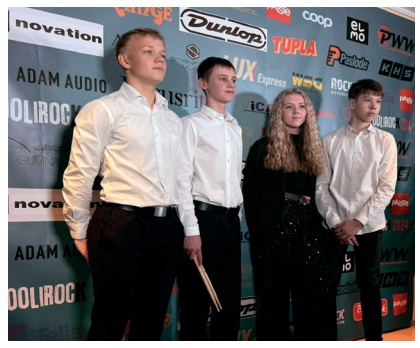
Klahvpillimängija Laura Potter kaitses tiitlit ja tuli kolmandat korda tagasi parima pianisti laureaaditiitliga.

Kroksi juhendab õpetaja Endla Kersman.

Festivalil osales 20 koolibändi ja õhtu lõpetas Terminaator.

Elagu muusika, noored ja pillimäng!

Airi Pütsep
Parksepa keskkooli huvijuht

Kroks Koolirockil. Foto: Erakogu

Vastseliina muusikakooli vanimad õpilased viisid läbi õpilastunde

Tähistasime õpetajate päeva seekord õpilastundide andmisega. Õpetajad said vaba päeva meeskonnakoolituseks ning meie õppejuht Anne-Ly Nedo korraldas lõpuklassi noortega pilli- ja solfedzotundide andmist.

Oma esimese pilliõpetaja kogemuse said Iris Adelia Sikk, Emili Gelencer, Carmen Kõva, Anete Tuul, Uku Jääts, Kulla Jääts ja Maarja Jääts.

Mis oli õpilastunni andmisel kõige raskem – kas enda tunniks ettevalmistamine või tunni andmine?

Õppejuhi Anne-Ly sõnul ei möödunud päev viperusteta. "Kõigepealt juhtus see, et meie plaanid ja reaalsus ei läinud üldse kokku. Plaanisime teha grupi- ja ansamblitunde, aga tulid esimesed väiksed lapsed, kes ehmatasid ära, et kus mu õpetaja on. Siis mängisime kõik ümber ja läksime individuaaltundidesse. See oli üsnagi pea ees vette hüppamine ja nõudis kõigilt kohanemist," rääkis Anne-Ly

Emili juhendada oli kolm või neli last ning ta andis klaveritundi muusikakooli suures saalis. "Väga jube oli, aga elasin üle. Tore oli see, et lapsed kuulasid sõna," jagas emotsioone Emili.

Carmen sõnas: "Mina andsin individuaalselt akordionitunni. Läks hästi, ei kartnud, kuigi ebakindlaks tegi, et ei teadnud ju, mida õpilased oskavad. Solfedzo tunde andsime koos Irisega."

Iris meenutas: "Mina sain end proovile panna viiuli individuaaltunnis, kus kohe selle tunni alguses läks üks pillikeel katki. Kahele lapsele andsime viiulitundi koos Maarjaga. Kõige rohkem meeldis 2.-3. klassi lapsi õpetada, sest nad tegid ilusti kaasa. Solfedzo oli tore, mängisime plaatpillidega ning need väga meeldisid lastele."

Maarja sõnul ei teadnud, mida oodata, aga ta ei kartnud ka. "Lapsed mängisid hästi. Hea oli väikestega, kohe sai aru, kui kuskil valesti läks ja saime korrigeerida," rääkis tüdruk.

"Minul oli kandletund. Olin valmis kõige hullemaks. Panin kandle häälde, rääkisime. Eks lapsed olid natuke kartlikud, et mida teha. Aga mul oli kohusetundlik õpilane, kes mängis soravalt oma lugusid," kiitis õpilast Uku.

Kulla sõnul läks tal sujuvalt. "Andsin ukulele ja kitarri tunde. Kokku oli viis õpilast kolmes erinevas tunnis. Mul oli just väiksematega keerulisem. Raske oli nende fookust ja korda hoida. Pidin kohati ka karmimat häält tegema. Aga lood olid lihtsad ning jõudsime kenasti tunni teemadega ühele poole," sõnas Kulla.

Üldiselt arvati, et kahekesi oli lihtsam tunde anda ning kõige raskemaks peeti vaikusega hakkamasaamist - et kui lood said läbi mängitud ja ka uuesti läbi mängitud, siis tekkis küsimus mida nüüd teha. Aitas see, kui ise ette mängida mõnda lugu ja lihtsalt jutustada.

Küsisime noortelt õpetajatelt, kas nad õppisid tunni andmise kaudu midagi uut (võib-olla ka enda kohta). Arvamusi oli mitmesuguseid. Üldiselt arvati et tore kogemus ja toredad lapsed. Aga oli ka taipamisi, et "mina vist ei ole õpetaja tüüpi". On raske, kui peab ütlema, et keegi peaks midagi teisiti tegema, end korrigeerima. Tundus ka keeruline leida head kontakti, kui ise ei ole suhtleja.

Samas oli ka noori, kel juba varasemast juhendamise kogemust teistest valdkondadest ning siis oli kindlus suurem, et saavad lastega hästi hakkama. Neile tunni andmine pigem meeldis ja kergem oli väiksemate lastega, sest kui pisematele tegevus meeldib, siis teevad heameelega kaasa. Keerulisem oli tuttavate lastega, vendade-õdedega, siis võis keegi hakata veiderdama (lollitama), aga kui tegevused käima said, siis reeglina kõik laabus.

Ühiselt tõdeti enda õpingukogemusest, et õpingute keskel ongi kõige keerulisem. Tulevad teised huvid ning aega ja tähelepanu kõige jaoks ei jagu. Aga mingil hetkel saad aru, et on ikka vaja harjutada ning lõpuklassis on juba hea tunne.

Kas oli ka mõni tore või ootamatu seik?

Katkenud viiuli pillikeel kohe tunni algul lõi esmalt tummaks, aga siis nuputasime koos võimalusi, kuidas saaksime ikka lood ära mängida teiste keelte abil, saimegi hakkama. Huvitav kogemus oli ka kolm väikest last ühel klaveril – sama lugu erinevatel oktaavidel - kõlas täitsa hästi kokku. Eks ootamatused olid ka seotud puudumistega, kui ühes tunnis pidi olema viis last, aga kohale tuli kaks. Pidime asjad ümber mängima, sest plaanitut ei saanud teha.

Kas julgeksid seda kogemust ka teistele noortele soovitada ja miks?

Õpetamine võib ikka üsna keeruline olla. Kui õpetaja tuleb tundi, siis tal on ju plaan ja tahab midagi ära teha. Aga sageli võib see jääda tahaplaanile, kui keegi jonnib, keegi tahab end näidata jne. Need on rasked hetked, kui ei tea, kuidas olukorda kontrollida.

Kui tunniandja ise on ka ebakindel, siis on tõesti raske. Hea õpetaja peab olema konkreetne, võtma ise asja tõsiselt ja väga selgelt teadma, mida ta tahab teha.

Signe Lass
Vastseliina muusikakooli direktor

Fotol vasakult Emili Gelencer, Carmen Kõva, Iris Adelia Sikk, Uku Jääts, Maarja Jääts, Kulla Jääts. Foto: Signe Lass

Toimus Võrumaa noortebändide õhtu

Noorsootöönädala reedel, 15. novembri õhtul kogunesid Lasva rahvamajja Võrumaa noortebändid, et musitseerida ja näidata end publikule.

Sündmuse korraldasid Parksepa keskkooli 8. klassi õpilased Braian Tsirk ja Ott Keerutaja oma loovtöö raames.

Korraldajatel oli ülimalt hea meel, et sündmusel osales kokku üheksa noortebändi. Kaks Võru muusikakoolist: Must pingviin ja Abba/Arrival. Vastseliina muusikakoolist viis bändi: JARKS, Noored ja ilusad, Girl Power, Krõps, VMKFE!. Võru Kesklinna kooli bänd Arestor ja Parksepa keskkooli noortebänd Kroks. Bände juhendavad Ermo Talvik (Vastseliina muusikakool), Mats Piho (Võru muusikakool), Kevin Marks (Võru Kesklinna kool) ja Endla Kersman (Parksepa keskkool).

Igal kollektiivil oli esinemisaega 15 minutit ja enamikul mahtus sellesse aega kolm lugu. Iga bänd oli omanäoline ja tekitas publikus emotsioone, fänne jagus kõigile esinejatele.

Õhtut juhtis alati naerusuine Kristi Vals, kelle rõõmus meel ja hoogne olek täitsid kogu saali hea energiaga.

Publikut jagus nii saali kui ka kohvikutesse. Magusaid ja soolaseid ampse pakkusid rahvale Sõmerpalu noortetoa ja Parksepa keskkooli õpilasesinduse kohvikud.

Sündmuselt ei puudunud ka heasoovlikud nõunikud, kes andsid noortele artistidele vahetult pärast esinemist tagasisidet. Nõunike laua taga kuulasid ja vaatasid laval toimuvat Vanemuise teatri sümfooniaorkestri muusik Kristiina Luik, ettevõtlik heaoludisainer Egle Kõva ja muusik, näitleja ning laulja Märten Männiste, kes oli ka ühtlasi õhtu peaesineja.

Õhtu lõpus valiti publikulemmik, kelleks osutus ansambel Kroks. Korraldajad ja Kroksi liikmed Ott ja Braian tegid aga džentelmenliku žesti ja kuulutasid publiku lemmikuna välja hoopis teise koha saavutanud Abba/Arrivali.

Õhtu hääled pani kokku kõlama Helimix ja Märt Juhanson.

Korraldajad tänavad kõiki toetajaid, tänu kellele sündmus toimuma sai: Lasva rahvamaja head haldjad Sirje Kuuseorg ja Maarika Helde, fotograaf Claudia Mokrik (Parksepa keskkooli 11. klassi õpilane), videograaf Ene Kärg, Võru valla kultuuri ja noorsootöökeskus, Stanford Music, Rauameister AS, Värska Originaal AS, Võrumaa Toidukeskus.

Tegevusi viidi ellu koostööprojekti „Lõuna-Eesti ettevõtlikud noored" raames ja meetme „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond" vahenditest. Projektitegevusi toetab Võru vald noorte omaalgatuse toetuse kaudu.

Korraldajad Braian ja Ott usuvad, et sellest sündmusest oli suur kasu kogu Võrumaale, et julgustada olemasolevaid noortebände edasi tegutsema ning inspireerida ka teisi noori muusikaga tegelema. Nad soovivad, et sellest üritusest saaks alguse traditsioon, kus Võrumaa noortebändid saaks igal aastal kokku tulla, üksteisega mõõtu võtta ja publikut oma muusikaga rõõmustada.

Uute muusikaliste kohtumisteni laval!

Ott Keerutaja ja Braian Tsirk
noortebändide õhtu korraldajad

Airi Pütsep ja Merle Tsirk
taustajõud ja loovtöö juhendajad

Ott Keerutaja ja Braian Tsirk laval. Fotod: Claudia Mokrik

Võrumaa noortebändide õhtul laval olnud esinejad ja žürii.

Oraval toimus kadrilaat

Orava õpilaste korraldatud traditsiooniline kadrilaat toimus juba teist aastat koolimajast väljas. Kui eelmisel aastal kasutati raamatukogu ruume, siis sel aastal oli terve kultuurimaja saal laadaliste päralt.

Lisaks Orava õpilastele panid müügileti üles ka Kääpa õppekoha neljanda klassi õpilased. Kääpa lapsed esitasid ka toreda kadrisantide kava, küsisid mõistatusi ja laulsid. Meeleolumuusikat pakkus ja ringmängudele saateks mängis lõõtsal Mart Suurmann. Kogu laadamelu ohjas kadriema Katariina Keerd.

Ehkki laat paiknes kolmandal korrusel, astus müügilettide juurest läbi ka külarahvast. Müügil olid õpetaja Kadri ja Katrini juhendamisel tehtud helkurid, patsikummid, jõulukaardid ja -kaunistused. Enim huvi pakkusid aga erinevad koogid ja küpsetised. Kohvikunurgas sai osta kuuma jooki ja suupisteid, mille olid lapsevanemad noortetoas valmistanud.

Kui esimene ostutuhin möödas, täitsid lapsed kadripäeva bingolehe. Lõpetuseks laulsime koos "Kui sul tuju hea" ning saatsime Kääpa õppekoha lapsed bussile. Aitäh kõigile külalistele ning laada korraldajatele.

Ene Säinast
Kääpa kooli Orava õppekoha õppejuht

Kadrilaadal olnud tublid müüjad. Foto: Ene Säinast

Õhinat ja õhupalle täis teadmuspäev Vastseliina gümnaasiumis

Ühel novembrikuu hommikul kogunesid Võru maakonna 14 kooli 60 nupukat 1.-3. klassi õpilast koos õpetajatega juba seitsmendale teadmuspäevale Vastseliina gümnaasiumisse.

Tegemist oli lõimitud õppepäevaga, kus ülesehitusel oli kasutatud multidistsiplinaarset lõimingut ja lähtuti STEAM õppe põhimõtetest. Selline õppepäev andis võimaluse toetada andekaid õpilasi, pakkuda neile vaheldust igapäevasest õppetööst ning luua neile uusi väljakutseid. Lisaks ainealastele teadmistele said osalejad arendada käelist tegevust, loovust, digitaalseid oskuseid ning lahendada erinevaid probleemülesandeid. Kuna päeva jooksul tuli töötada meeskondades, siis arenesid õpilaste koostööoskused, suhtlemisoskused ning õpioskused.

Karupoeg Puhh on öelnud: "Mitte keegi ei saa olla kurb, kui tal on õhupall." Nii oli sellel teadmuspäeval ette valmistatud viis erinevat õhupallidega seotud töötuba. Kunstitoas sai meisterdada järjehoidjat ning Karupoeg Puhhi õhupalli puhuma panna. Matetoas sai teha õhupallimatemaatikat. Teadustoas erinevaid katseid õhupallidega. Liikumistoas sai mängida erinevaid liikumismänge, mis otse loomulikult vajasid õhupalle. Põgenemistoas tuli aidata jänes Jaagul kaduma läinud õhupall üles leida erinevate probleemülesannete kaudu.

Õhinaga erinevaid töötube läbides omandas õpilane uue teadmiste kogumi ehk teadmuse. Ja mis kõige tähtsam - mitte keegi ei läinud koduteele kurva tujuga, sest kõik said endale õhupalli, isegi mitu. Ja mitte keegi ei saa ju olla kurb, kui tal on õhupall!

Kertu Torn, Terje Mägi
Vastseliina gümnaasiumi klassiõpetajad

Teadmuspäeval osalenud Vastseliina gümnaasiumi õpilased ja töötube läbiviinud õpetajad. Tagumises reas vasakult: 2. klassi õpetaja Ivi Lepland, Mathias Jõe, Mia-Martha Lillmaa, Emili Pungits, Rasmus Fomotškin, Keitlin Torn, 4.b klassi õpetaja Kertu Torn, pikapäevarühma õpetaja Helen Armus. Esimeses reas vasakult: 1. klassi õpetaja Avely Põder, 4.a klassi õpetaja Elen Saago, Vivian Tiigi, Cärol-Eliise Redi, Kertu-Maria Plaado, Tristan Kaur, Renna Erik, 3. klassi õpetaja Terje Mägi. Foto: Toomas Piholaan

Võru keele nädal Võru valla lasteaed Lõunapärlid Väimela majas

Tänavu aasta märdikuu teisel nädalal toimus võru keele nädal. Selle aasta lõugahus ehk tunnuslause oli "Püsümi võro keele pääl". Võru keele nädalat peame ikka selleks, et võru keelele rohkem tähelepanu pöörata ja eelkõige seetõttu, et seda keelt ikka rohkem kõnelda. Nii saame loota selle keele püsimajäämisele.

Võru valla lasteaia Lõunapärlid Väimela majas möödus võru keele nädal vägagi toimekalt. Terve nädala jooksul oli iga päev midagi võrukeelset nii väikestele kui suurtele ja neist tegemistest võeti heameelega osa.

Nädalat alustasime ühise koosviibimisega, kus koos keelepesatsirguga rääkisime lahti selle aasta võru keele nädala tunnuslause ja tutvustasime nädala jooksul toimuvaid tegemisi.

Keelepesatsirgu toel kordasid lapsed varasemalt õpitud teretamise-, päeva alustamise- ja söögisalmi, nädalapäevade ning värvide nimetusi. Keelepesatsirk jagas lastele rühmas värvimiseks enda pildid.

Veel toimus meil filmihommik, kus lapsed said näha võrukeelseid Jänku Jussi multikaid. Koos Jänku Jussiga tuletati meelde viisaka käitumise tavasid.

Rühmades seati sisse näitused "Pilt + sõna" põnevatest sõnadest võru keeles. Põnevaid sõnu oli leitud nii putukate, tööriistade, mänguasjade ning koduloomade seast.

Igapäevaselt oli võimalik rühmades kuulata võrukeelseid laule ja jutte ning vaadata erinevaid võrukeelseid multikaid.

Liikumisõpetaja mängis lastega liikumistegevuses Vana-Võrumaaga seotud vanu hoovimänge.

Kõige pisemate, sõimerühma lastega sai mängitud laulumängu "Taadil tare künka peal", kus lapsed tutvusid koduloomade nimetustega võru keeles. Kuna nende näitus oli üles seatud koduloomadest, siis laulumänguga sai loomade nimetusi veel kord kinnistatud.

Reede hommikul lugesime lastele raamatut "Tsillokõsõn majan" ja näitasime raamatu illustratsioone. Illustratsioonide põhjal nägid lapsed, et need pildid raamatus ei olnud lihtsalt joonistatud loomade pildid vaid nende tegemisel oli kasutatud igasugust väiksemat jääkmaterjali (pappdetailid, nööbid, lukud, nöörijupid, kivikesed, teokarbid jms.). Pärast jutu kuulamist said ka rühmad isekeskis meisterdada ühe looma, mille tegemiseks andsime ka meie võimaluse kasutada erinevaid jääkmaterjale. Tööd tulid huvitavad, laste loovusel ei ole ju piire. Lapsed õppisid, et kõike ei pea ära viskama vaid erinevatest jääkidest saab meisterdada põnevaid pilte/asju.

Võrukeelsest nädalast said osa ka Kure- ja Värvupesa rühma isad, kellel oli võimalus end isadepäeva üritustel proovile panna võru keele tundmises. Isad arvasid ära ja otsisid koos lastega bee-boti abil võrukeelsete nimetustega tööriistu.

Võru keele nädalast võttis heameelega osa ka personal, kellele tutvustasime mängu "Eesti rahva 100 valikut". Osavõtjad püüdsid leida lahendusi võrukeelsetele olukordadele oma väärtushinnanguid ja etteantud valikuid arvestades. Mäng tekitas põnevust, oleks ainult aega olnud seda pikemalt mängida.

Õpetajatega mängisime ka "Kuldvillakut", kus tekkis tõeline võistlusmoment õigete võrukeelsete vastuste äraarvamises.

Oma luulet ja võrokeelset luulekogu "Taivast ja tuulõst" käis personalile tutvustamas muheda huumori ja vahva sõnakasutusega Põlva notar Ere Kürsa.

Nädala tegemiste kokkuvõttes tänasime lapsi ja õpetajaid kaasalöömise eest. Kõik asjaosalised said suud magusaks, aktiivsemad ka väikesed auhinnad. Iga rühm sai Võru Instituudi poolt uue "Tähekese" ja raamatu "Keelepesatsirgu jutud."

Terve nädala jooksul võis külastada näitust "Raamat võru keeles" ja "Värmi" ning vaadata laste poolt värvitud keelepesatsirkude pilte. Võtsime osa ka Võru Instituudi korraldatud pildinäitusest „Kirriv elo" Võru Maksimarketis, kus olid väljas Värvupesa laste tööd teemal "Värmi'.

Rühmades oli võimalik tutvuda võrukeelse toidumenüüga.

Oli tegus ja töine nädal. Täname kõiki, kes nädala hea kordamineku nimel meile nõu ja jõuga abiks olid ning "Püsümi iks edesi võro keele pääl"!

Piia Peedel ja Maivi Potter
Keelepesa rühma õpetajad

Terve võru keele nädala jooksul oli iga päev midagi võrukeelset nii väikestele kui suurtele. Foto: Erakogu

Puiga põhikooli õpilased tutvusid tuulest tuleneva energiaga

Sel sügisel osales Puiga põhikooli õpetaja Merike projektis „STEAM viib õue" ja meie koolile tehti pakkumine - osaleda jätkuprojektis „Tutvus tuulikuga", mille kaudu viiakse teadus, tehnoloogia, inseneriteadus, kunst ja matemaatika loodusesse, et õpilased saaksid õppida läbi praktiliste tegevuste.

Koolile saadeti õppevahendid, mille eesmärgiks oli tutvustada õpilastele tuuleenergia kasutamise põhitõdesid ja uurida, kuidas tuulejõud saab olla osa meie igapäevaelust.

Õpilased jagunesid meeskondadesse, kus iga õpilane sai oma ülesande. Lapsed olid väga innukad ja põnevil, kuna neil oli võimalus õppida tundma loodust ja tehnoloogiat hoopis teisiti – õues. Lastele meeldib õues olla ja neid ei seganud päike ega tuul – nad tahtsid teada ja katsetada, kuidas tuuleenergia töötab.

Esimene osa oli tuule kiiruse mõõtmine. Õpilased said ise mõõta, kui kiiresti tuul liigub, kasutades selleks anemomeetrit. See oli lõbus ülesanne, sest ekraanilt oli kohe näha, millise kiirusega tuul liigub. Lisaks tuli aru saada, kuidas tuule kiirus mõjutab tuuliku tööd – kas tuul on piisavalt tugev, et tuulik saaks hakata töötama ning tootma energiat. Kõige toredam oli kindlasti osa, kus õpilased said ise kokku panna väikse tuuliku ja katsetada, kuidas tuule liikumine selle tööle paneb ja kuidas seda energiat saab kasutada igapäevaelus, näiteks telefonide laadimiseks. Laste jaoks oli see tõeline ahaa-elamus, sest nad said kogeda, kuidas teadus ja tehnoloogia võivad olla seotud looduse ja keskkonnaga.

Hiljem viidi klassides läbi arutelud tuuleenergia rollist tuleviku energiatootmises ning selle seost looduskaitse ja kestliku arenguga.

Kuuenda klassi õpilased rääkisid: „Õppisime tuuliku ehitamist, kuidas kasutada tuuleenergiat ja seda, et tuulega saab laadida telefoni. Grupitöö oli tore, kõik liikmed andsid oma panuse."

Kaheksanda klassi õpilaste sõnul saadi teada, et tuuliku tööle saamiseks peab olema piisavalt tugev tuul, vähemalt viis m/s. "Kooli ümbruses oli raske leida ühtlast tuulekiirust. Tuule kiiruse mõõtmine anemomeetriga oli uus ja huvitav kogemus. Selliselt õppimine oli megalahe," hindasid õpilased kogemust.

Projekt "Tutvus tuulikuga" oli kindlasti väärt kogemus, mis andis lastele uusi teadmisi tuuleenergiast, teadusest ja keskkonnasõbralikkusest Projekt näitas meile kõigile, et õppimine ei pea piirduma ainult klassiruumiga. Loodus on meie parim õpetaja ja teadus saab olla põnev, lõbus ja kasulik igal sammul.

Tiina Tšugurov
Puiga põhikooli õpetaja

Õpilased katsetamas, kuidas toimib tuuleenergia. Foto: Erakogu

Vastseliina gümnaasiumist ettevõtjaks

Vastseliina kogukonnas on juba pikemat aega olnud jutuks, et ka meie koolis peaks olema õpilastel võimalus harjutada kätt ettevõtjana. Seega Vastseliina gümnaasiumis sai sügisel alustatud 7. ja 8. klassis Junior Achievementi programmi alusel minifirmade programmiga. Peale esimest kokkusaamist olin tõsiselt üllatunud, et kõik noored tulid juba konkreetse ideega, mida nad teha tahaksid. Kui uurisin, miks te siis kõik ettevõtjateks tahate saada, siis oli vastus üks, ettevõtjad on ju edukad!

Ideed olid alguses päris lennukad - kuju ja kõrgust muutvatest patjadest äppideni, mis mõõdavad söödud toitude suhkru ja rasva taset. Võib-olla polekski pidanud nende tiibu nii palju kärpima, aga vist lõin ise põnnama, et kas saan ikka hakkama. Noored on terased ja targad, just neis teemades, mis neid huvitavad. Kevin ütles, et ta tahaks lõpuks ettevõtteks ära vormistada tegevuse, mida ta juba niigi teeb – pakub lumelükkamise teenust. Robert oli visandanud Canva kujundusprogrammis ettevõtte Käsit logo, ettevõte hakkab tootma puidust serveerimisaluseid. Robin hakkas investeerima juba graveerimisseadmetesse. Rasmus-Mattias disainis riiulilahendusi ja otsis unikaalsust. Mattias tuli kohe esimesele kokkusaamisele 3D prinditud asjad kaasas ning firma Printerimehed oli sündinud. Gustav, kes arvas, et matemaatika on tuumafüüsika, võttis tervislikke snäkke valmistavas ettevõttes HÄKS finantsjuhi rolli ja märkis kassaaruandesse hoogsalt tehinguid, loomulikult peast!

Igal juhul esimesel laadal Lindoral olid kaks firmat oma toodetega väljas ning nagu edukatele Lindora laada kauplejatele kohane kella kaheteistkümneks lett puhas! Jaagup, tehes vahepeal kitarrimängus pausi, selgitas klientidele Lätist, miks just nende tooted on erilised, loomulikult inglise keeles. Laadalt koju sõites, arutasime Samueliga elektriautode akude viimase aja arengute üle.

Minu ülesandeks ongi saanud neid tagant torkida, motiveerida ja tähtaegu sättida. Aga kes meist ei vajaks igapäevaselt torkimist, innustamist, motiveerimist.

Meie Vastseliina noortel on vedanud ka sellega, et oleme saanud mentoriteks kohalikud kogenud kogukonna ettevõtjad. Aitäh, Taavi Tuvike, Kotkapesa teadmisi Häksiga jagamast, Ivar Haabsaar Variku palgi puidutehnoloogia teadmistega Käsitit abistamast, Arne Leelanss Asmri OÜ teadmisi ettevõttega Puhas aed jagamast ning Urmas Ott, kelle eestvedamisel on Vastseliina noortemajja saanud 3D printer ning graveerimisseadmed, mida nüüd noored saavad edukalt oma ettevõtetes kasutada.

Vastseliina noored Värskas õpilasfirmade laadal. Foto: Liis Tillmann

Tüdrukuid küll sellel aastal ei olnud, aga äkki järgmisel aastal siis!

Noored ettevõtjad leiate oma toodetega detsembri jooksul erinevatel laatadel Võrumaal!

Liis Tillmann
noorte juhendaja

Koodimeistrite muinasjutuline seiklus: tehnoloogia ja loovuse ühendamine koolinoorte seas

Ligi 140 õpilast Võru-, Põlva- ja Valgamaa koolidest kogunes 13. novembril Parksepa keskkooli põnevale üritusele "Koodimeistrite muinasjutuline seiklus". Lisaks Scratch'is programmeerimise võistlusele loodi õpilastele võimalus läbi tegevuspesades osalemise iseseisvaks õppimiseks.

Korraldajad rakendasid nüüdisaegset õpikäsitust, mille kohaselt õppimine on aktiivne ja koostöine ning milles õppija õpib õppima ja võtab oma õppimise eest vastutuse. Õpetaja roll on toetada õppijat ning luua keskkond ja tingimused, milles iga õppija saab end teostada.

Päev algas avamisega, mis tõi kõik osalejad ühise eesmärgi juurde - luua ise tehnoloogia abil midagi ainulaadset. Esmalt tervitas külalisi Parksepa keskkooli õppejuht Anneli Plado, kes soovis kõigile tegusat päeva ja innustas aktiivselt kaasa lööma. Ettelugemispäeval II koha saanud Triin Tuul esitas meile videovahendusel muinasjutu „Siili ja jänese võidujooks". Seejärel said õpilased tuttavaks tegevuspesade mentoritega ja päev võiski alata.

Osalejad jagunesid kaheks - programmeerimisvõistlusele tulnuid ootasid kahes klassiruumis arvutid ja võistlusjuhendid ning ülejäänud osalejad asusid uurima tehnoloogilisi vahendeid tegevuspesades.

Programmeerime muinasjuttude maagia digimaailmas

Võistlejatel tuli Scratch'i keskkonnas luua programmiplokkide abil kas animatsioon või mäng, mis pidi põhinema päeva avamisel kuuldud muinasjutule „Siili ja jänese võidujooks". Animatsiooni tehes tuli mõelda loo ülesehitusele ja sisule, tehnilisele teostusele ning loogilisele koodile. Mängu tehes tuli samuti mõelda loo ülesehitusele ja seosele muinasjutuga, aga lisaks ka mängitavusele, visuaalsele kujundusele, tehnilisele teostusele ja programmile, kasutajakogemusele ning mängu üldmuljele. Aega selle kõige teostamiseks oli napilt ja tuli tõeliselt keskenduda ning tähelepanu oma programmile suunata.

„Seekord mul ei tulnud hästi välja. Selle jutu järgi ei tulnud häid mõtteid. Oleksin tahtnud teist juttu," jagas üks mängu programmeerijatest. Richard lisas, et „Lihtne oli sisse saada ja hakata programmeerima. Sain väga lihtsalt teha mängu sissejuhatuseks lühikese animatsiooni ja siis tegin mängu, mis oli ajapiirangu sees."

„Muinasjutt meeldis väga. Animatsiooni oli tore teha, natuke läks aega, et tegelane liikuma saada, aga lõpuks tuli aega puudu," olid ühe animatsiooni programmeerija sõnad.

IKT tegevuspesad: käed-külge avastamisrõõm

Üritusel said õpilased tegutseda kokku kümnes tegevuspesas, mille loomisel said korraldajad inspiratsiooni Ilmar Tomuski uue raamatu „Paul hakkab inseneriks" lugudest. Raamatu peategelane Paul on uudishimulik poiss, kellele meeldib joonistada, lugeda ja eelkõige koos isaga garaažis meisterdada ning uurida, kuidas asjad on tehtud. Paul tahab suurena inseneriks saada, nagu tema isa. Ürituse tegevuspesad pakkusid samuti võimalust nii joonistada, disainida kui ka roboteid ehitada ja programmeerida. Näiteid mõningatest tegevuspesadest:

- digipildi loomine teemal „Porgandiauto" ja majaga võtmehoidja printimiseks 3D disainimine panid proovile osalejate kunstioskused;
- Spike Prime'i robootikakomplekti kasutamine võimaldas ehitada roboteid, mis tantsisid või viskasid komme;
- sidruniga vooluringi simuleerimine TinkeraCad´i keskkonnas näitas, kuidas sidrun võib voolu anda ja LED-dioodi särama panna;
- Stop Motion Studio äpiga animatsioonide tegemine ja MicroBiti programmeerimine pakkusid nii tehnilist väljakutset kui ka mängulusti.

„Tegevuspesad olid ägedad! Sain ise videot teha, legoroboteid ehitada ja neid programmeerida. Ma polnud varem näinud, et enda tehtud pildi võib ellu äratada," rääkisid 2. klassi poisid särasilmil. Tegevuspesa mentor Kerdo ütles, et kõik, kes käisid animatsiooni tegemas, ütlesid lahkudes, et see oli nii äge.

Eredaid hetki pakkus kohtumine kirjanik Ilmar Tomuskiga

Päeva tähtsündmuseks oli kohtumine armastatud lastekirjaniku Ilmar Tomuskiga, kes jagas oma lugude tagamaid ja innustas lapsi uurima, kuidas asjad töötavad. „Ilmar Tomuskit oli nii hea kuulata. Ta rääkis leiutamisest ja leiutajatest," ütles üks noor osaleja.

Üritusel osalejatele pakuti tubli töö eest torti. Foto: Erakogu

Päev lõppes magusa tordiga

Pärast tegusat päeva tänati kõiki osalejaid ja jagati ProgeTiigri meeneid. Koju ei saanud enne keegi, kui oli pistnud põske tükikese suurest tordist – see magus suutäis pani punkti meie koodimeistrite muinasjutulisele seikluspäevale.

Pärast põnevat päeva said õpilased kaasa:

- kogemused ja oskused, mida nad saavad rakendada ka koolis ning igapäevaelus;
- enesekindluse uute tehnoloogiliste vahendite ja digikeskkondadega iseseisvalt eksperimenteerida;
- ideid, kuidas tehnoloogia ja loovus koos avavad uusi võimalusi.

Selliste ürituste korraldamine pakub ka õpetajatele uusi ideid, kuidas lõimida tehnoloogiat igapäevasesse õppetöösse. Näiteks võib Scratch´is programmeerimist kasutada eesti keele tundides loovkirjutamiseks või õpitud teema kohta animatsiooni loomiseks, matemaatikas probleemide lahendamiseks või loodusainetes katsete visualiseerimiseks. Lisaks said õpetajad ideid, kuidas kasutada keskkondi nagu TinkerCad, Microsoft MakeCode ja Spike Prime, et pakkuda õpilastele IKT oskuste arendamise võimalusi.

Ürituse korraldajad, Triinu Grossmann ja Ene Kärg ütlesid, et ürituse eesmärk ei olnud ainult lastele uute oskuste õpetamine, vaid pakkuda ka õpetajatele ideid ja tööriistu, mida klassiruumis rakendada ja kasutada.

Tulevikuoskused mänguliselt

„Koodimeistrite muinasjutuline seiklus" näitas, kuidas tehnoloogia ja loovus saavad pakkuda õpilastele tähendusrikkaid õppimiskogemusi. Lõimitud õpe toetab õppijate üld- ja tulevikupädevuste arengut. Üritus panustas tulevikuoskuste kujundamisse – loov mõtlemine, tehnoloogiline kirjaoskus ja koostööoskused on kõik olulised oskused, mida noored vajavad nii koolis kui ka edaspidises elus.

Kui te sel korral ei osalenud, siis ärge muretsege! Kindlasti toimub sarnaseid üritusi veel ja kes teab – võib-olla oled just sina järgmine, kes loob maailma kõige lahedama koodimeistrite seikluse. Ole valmis loovaks väljakutseks ja proovi ka ise kätt programmeerimises!

Üritust toetasid Võrumaa Arenduskeskus, Haridus- ja Teadusministeerium, Haridus- ja Noorteamet, ProgeTiiger.

Suur tänu vabatahtlikele: Kerdo Murde, Kevin Kenk, Marten Verner Misnik, Tanel Plakso, Rasmus Raudkett, Alina Nagibina, Reio Paring – tegevuspesade läbiviijad, Claudia Mokrik – fotograaf, Lisette Must ja Laura-Lisette Vahemets – ürituse korraldamistiim, Ülle Noppel ja Šeila Mündi – Scratch´i võistluse juhendajad.

Ürituse korraldasid Ene Kärg Parksepa keskkoolist ja Triinu Grossmann erahuvikoolist Nuti-Võlur.

Ene Kärg ja Triinu Grossmann

Rakett69 õpihuvilaager Parksepa keskkoolis

Parksepa keskkooli 6. klassi õpilased olid 14. novembri varahommikul täis ootusärevust ja elevust, sest ees ootas kolmepäevane seiklus Rakett69 õpihuvilaagris. Laager tõotas tulla täis põnevaid teaduslikke avastusi ja salapäraseid missioone.

Esimene päev keskendus looduse ja selle nähtuste uurimisele. Õpilased said kätt proovida erinevates katsetes ja põnevust lisasid juurde toimunud võistlused. Teisel päeval muutus laager äärmiselt salapäraseks. Teemaks olid spioonid ja õpilased pidid lahendama erinevaid ülisalajasi ülesandeid. Õpiti, kuidas kodeeritud sõnumeid luua ning toimus võistlus, kus tuli salajane teade edastada võimalikult kiiresti. Kolmas päev oli pühendatud inseneeriale ja tehnilistele lahendustele. Õpilased pidid oma loovuse ja tehnilised oskused proovile panema, et luua erinevaid seadmeid ja mehhanisme.

Loomulikult ei olnud kogu laager vaid tõsine töö – ülesannete vahel puhati ja mängiti erinevaid mänge, mis tõid naeru ja lõbu kõigile osalejatele.

Kõik päevad lõppesid lõbusa teadusviktoriiniga, kus õpilased said oma teadmisi proovile panna. Samuti valiti välja päeva kõige lemmikum ülesanne ning koostati päeva märksõnadest sõnapilv.

Kolme teaduspäeva jooksul said õpilased uusi teadmisi, praktilisi kogemusi ja unustamatuid elamusi. Laagrist lahkuti teadmisega, et teadus võib olla lõbus ja põnev.

Šeila Mündi
Rakett69 õpihuvilaagri juhendaja, õpetaja

6. klassi õpilased Rakett69 õpihuvilaagris. Foto: Mariina Kõrs

Tantsurühm Ummamuudu tähistas 25. tegutsemisaastat

Oktoobri lõpus tähistas Osula seeniorite tantsurühm Ummamuudu 25. aasta tegutsemisaastat.

Sünnipäevapidu toimus Roosu talu magasiaidas. Peokülalisteks olid Osula rahvapillimuusikud, seeniortantsurühm Päripidi Kanepist ning muidugi Ummamuudu endised tantsijad ja juhendajad, kes õnnitlesid juubeli puhul rühma nii laulu kui tantsuga. Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskuse õnnesoovid viis kohale keskuse direktor Maarika Rosenberg.

Seltskonnatantsude tantsimisega tegelev seeniorite tantsurühm Ummamuudu on moodustunud omaegsesest Osula segarühmast. Rühmal on selle aja jooksul olnud kolm juhendajat Aita Kängsepp (1999-2011), Signe Kiilu (2011-2018) ja Merike Vaher, kes juhendab 2018. aastast alates kuni siiani.

Soovime palju õnne ja toredat tantsulusti kõikideks järgmisteks aastateks.

Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskus

Seeniorite tantsurühm Ummamuudu 25. sünnipäeval. Foto: Erakogu

Võru valla kultuur ratastel pakkus kogu aastaks erinevaid kultuurielamusi

Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 jaoks loodud Võru valla kultuur ratastel buss on teel olnud üle aasta. Tiitliaasta hakkab lõppema ja aeg on tehtule tagasi vaadata.

Võru valla kultuur ratastel on kultuurielamustega buss, mis tutvustab piirkonna loodust ja pärandkultuuri. Buss on sõitnud Võru valla ja Võru maakonna kultuurikollektiividega tähtsündmusele esinema, sõidutanud publikut olulistele sündmustele ning pakkunud lisaks mitmetel sündmustel kohapeal ka erinevaid tegevusi.

Esimese sõidu tegi Võru valla kultuur ratastel buss mullu 28. oktoobril, viies Vastseliina rahvamaja kollektiivid Lindora laadale esinema. Peamine projektitegevus käivitus aga 2024. aasta 13. jaanuaril, mil Võru valla kultuuribussiga sõideti läbi Võru maakonna viis omavalitsust, et viia kultuuririkkuse tulesädet igasse valda ja tähistada kultuuririkkuse aasta algust. Ühtlasi andis Võrumaa spordiliit Antslas Võru maakonna kultuurirahvale pidulikult üle teatepulga kultuuririkkuse aastaks. Kultuur ja sport on Võru maakonnas tugevalt seotud ka sel aastal. Selle tõestuseks viis näiteks Võru valla kultuuribuss Vastseliina muusikakooli noortebändi JARKS 23. mail Võru-Väimela maanteejooksu ja -kõnni finišisse esinema, et pakkuda lisaks spordielamustele ka head muusikat mõnusas sportlikus atmosfääris.

Samuti on bussi üheks eesmärgiks propageerida rohelist mõtteviisi ja suunata inimesi liikuma ühise transpordiga, et vähendada oma autodega reisimist. 2024. aasta suvel sõitsid nii Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskuse memmed-taadid kui ka mitmed sega-, nais- ja neiduderühmad kultuuribussiga koos erinevatele maakonna ja Lõuna-Eesti pidudele. Käidi nii Võru maakonna memme-taadi peol ja Seto tantsupeol Värskas, Lõuna-Eesti memme-taadi peol Viljandis. Lasva meeskoor sõitis kultuuribussiga Tartu laulupeole kui ka nendele eelnenud proovidesse.

Kultuur ratastel sõidutas publikut Vastseliina piiskopilinnuses toimunud suvelavastuse "Salakuulaja Vastseliinas" kontrolletendusele ning kõik huvilised said Eestimaa rahvamajade nädalal koos kollektiivide ja nende juhendajatega kaasa sõita Värska kultuurimajja pikalauapeole, mille raames toimus laulu, tantsu ja mängudega setovõro kultuuriõhtu. Kultuuribuss sõitis ka 2024. aastal Lindora laadale.

Sõitudega olid ühendatud teisedki Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 programmi kuuluvad sündmused nagu Haaslava vanatehnikapäev, 5 Võru valla päeva "Kultuuri- ja kogukonnalaupäevak Vastseliinas", Lasva järvemuusika-festival 20 ja paljud teised. Nimetatud sündmustele on Võru valla kultuuribuss sõitnud kohale Võru maakonna ja valla kultuuri-, turismi- ja huvitegevust tutvustama. Kultuuribussis paikkonna kohta käiva info jagamine tõstab inimeste teadlikkust piirkonnast ning annab uusi teadmisi. Elavas kultuuriprogrammis on tutvustatud piirkondlikku rahvakultuuri ja erinevate tegevuste kaudu õpetatud uusi teadmisi või vanu oskusi, mis olid juba unustuste hõlma vajunud.

Rahvakultuuri tutvustamise heaks näiteks oli kultuuribussi viimane meeleolukas, aga samas ka väga südamlik ja emotsionaalne sõit kadripäeval, mil seitse Võru maakonna ja valla kultuuritöötajat käisid sanditamas ja kadriõnne viimas Antsla, Sõmerpalu, Kääpa, Vastseliina ja Mikitamäe hooldekodudesse ning Võrumaa keskraamatukokku. Kadripere viidud head soovid ja ended – et oleks ikka tervist, õnne, hoolivaid inimesi ümber ja et elu pakuks ka ootamatuid üllatusi, oli just hooldekodude perele kõige õigem valik, sest pakkus positiivset emotsiooni neile, kes seda ehk kõige rohkem vajavad.

Aasta teises pooles valmis bussi emotsioonide rohkest tegevusest näitus "Võru valla kultuur ratastel – kultuuririkkuses ja kultuuripealinna vaimus". Näituse pildid on emotsioonide rohked just sellepärast, et need on teinud inimesed, kes on olnud osa bussi kultuurist – kultuurikollektiivide liikmed ja bussitegevuse eestvedajad. Nii on saanud fotodele just kõige armsamad ja lõbusamad hetked sõitjate endi keskelt. Tegemist on rändnäitusega, mis jääb ringlema ka pärast 2024. aastat.

Võru valla kultuur ratastel buss on osa Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 programmist ja kandis 2024. aasta kultuuririkkusesädet kindlalt endas. Aitäh kõikidele, kes kultuuribussi ideega kaasa tulid ja pakutud võimalustest kinni haarasid.

Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskus

Võru maakonna kultuurikorraldajad käisid kadripäeval Võru valla kultuuribussiga Võru maakonna hooldekodudes santimas ja kadriõnne viimas. Seitsmeliikmelisse Kadriperesse kuulusid: (vasakult) Uinuv-Kadri Krista Puija, ema-Kadri Aigi Pall, Kadri-pruut Liina Loosaar, ravitseja-Kadri Anneli Lõhmus, Kadri-memm Maarika Rosenberg, ennustaja-Kadri Kristi Vals ja pillimees ja isa-Kadri Uku Freiberg. Foto: Erakogu

Kirepi lugejad kuulasid rahvajutte

Käes on hilissügisene aeg, mil eesti rahvakalendri järgi pidid naised olema kambris ja naerid keldrikoopas.

Muistsed eestlased pidasid sügisõhtutel videvikku. Pärast väliste tööde lõpetamist, kuid enne tule ülesvõtmist tehti puhkepaus, kus kinda-suka kudumise kõrval jutustati. Rahvajutud ja rahvalaulud on eestlaste elus olnud väga olulised. Taluperes räägiti lugusid õhtuti igapäevaseid toiminguid tehes, kuid sageli koguneti kokku ühte tarre.

12. novembril muutus Kirepi raamatukogu suureks talutareks, kuhu kogunesid rahvajutuhuvilised, sest meile tuli külla Piret Päär.

Piret on kogenud jutuvestja, kes lugusid rääkinud üle 30 aasta. Huvi jutuvestmise vastu pärineb lapsepõlvest, ja praeguseks on sellest saanud tema igapäevatöö. Ta viib läbi ka koolitusi ja töötubasid täiskasvanutele, kes soovivad end selles vallas harida.

Esineja alustas ülevaatega muinasjuttude ajaloost. Algselt olid muinasjutud mõeldud täiskasvanutele, kuid ajapikku muutusid need leebemateks variantideks, mis sobivad ka lastele rääkida.

Piret jutustas, et sageli oli vanal ajal taluperes laste ülesandeks peergu hoida. Kui igavusest tukastus peale tuli, siis räägiti näiteks hirmus tondijutt, mis noorel kuulajal kohe une silmist viis.

Kuna Piret Päär oli Võrumaa raamatukogudes külas Põhjamaade kirjanduse nädala raames, siis oli ta valinud rääkimiseks just põhjamaade rahvajutud.

Paljud lood on erinevatel rahvastel sarnase sisuga. Näiteks lugu taluneiust, kes koob kangast lõng-lõnga haaval, töö edeneb aeglaselt ja lõppu ei näi tulevat. Tütarlaps kaotab lootuse, jätab kudumise pooleli ja asub nukralt teele lapsepõlvekoju. Teel olles märkab ta, kuidas väike rähn kopsib järjekindlalt auke suure puu tüvesse. Ta otsustab tagasi pöörduda ja kasvõi ühe lõnga kaupa oma töö lõpetada.

Meelde jäi ka südamlik lugu Gudrunist, kes ei suuda lakata taga nutmast oma hukkunud armsamat, ja seeläbi ise peaaegu teise ilma satub.

Pireti lood olid vaheldumisi kurvad ja lõbusad, kord tõid kuulajatele pisara silma, siis jälle panid muhelema. Esinemist lõpetama oli ta valinud kaks muusikapala. Esmalt kõlas kurvameelne norra rahvalaul ja seejärel tuli hoogne soome polka.

Meie aktiivne lugeja Jaan ei jäänud kauaks mõtlema, viskas jope seljast ja palus külalise tantsule.

Piretit ootasid juba Värska lugejad. Siiski me ei saanud teda ära lasta enne, kui panime ta ka fortuuna rolli.

Kevadisel õppereisil Palamusele kinkis kauaaegne raamatukogutöötaja Ere Raag Kirepi raamatukogule paberist volditud hiirekese. Ere on leidnud kutsumuse valmistada taaskasutatavatest materjalidest kaunistusi, ehteid ja mänguasju. Suve jooksul oli lugejatel võimalus pakkuda hiirekesele nimi. Piret Päär võttis loosikarbist välja sedeli, mille oli kirjutanud väike lugeja Säde koos emaga ning hiirekese nimeks sai Sipsu.

Piret on öelnud, et lugu jutustades võib muuta maailma. Tol õhtul Pireti räägitud lood läksid südamesse ja andsid mõtteainet pikaks ajaks.

Tuuli Eksin
Kirepi haruraamatukogu raamatukoguhoidja

Hiireke Sipsu. Fotod: Tuuli Eksin

Lugejad kohtumas Kirepi haruraamatukogus jutuvestja Piret Päärига.

Raamatukogude rahuloluküsitlus 2024: Võru valla raamatukogude tulemused ja soovitused

Tänavu aasta 11.–24. aprillil viis Eesti rahvusraamatukogu Kultuuriministeeriumi tellimusel esmakordselt läbi rahvaraamatukogude teenuste rahuloluküsitluse. Küsitluse eesmärk oli mõista lugejate vajadusi ja parendada raamatukoguteenuste kvaliteeti. Küsitlus viidi läbi veebivormina ja paberkandjal kõigis Eesti rahvaraamatukogudes. Külastajatelt paluti hinnata oma viimast raamatukogukülastust 10-pallisel skaalal ning välja tuua, mis neile meeldis ja mida võiks paremaks muuta.

Hinnangud Võru valla raamatukogudele

Võru valla raamatukogude kohta andis oma hinnangu 295 külastajat, kes rõhutasid raamatukogude tähtsust ja avaldasid kõrget rahulolu teenindusega. Keskmised hinnangud jäid vahemikku 9,10–10,00, ületades vabariigi keskmise (8,43–10,00) ning peegeldades raamatukogude olulist rolli kohalikus kogukonnas ja väga head teeninduskvaliteeti.

Peamised positiivsed aspektid:

- teenindus ja abivalmidus: Lugejad hindasid raamatukoguhoidjate sõbralikkust ja oskust soovitada sobivaid raamatuid;
- kodulähedus ja hubasus: Raamatukogud asuvad tihti kodu lähedal ning külastajad naudivad sealset hubast ja rahulikku keskkonda;
- raamatute ja ajakirjade saadavus: Lugejad on rahul laia raamatute ja perioodika valikuga ning võimalusega tellida teoseid teistest raamatukogudest;
- kogukondlikkus: Raamatukogusid nähakse oluliste kohtumispaikadena, kus saab arutada loetud raamatute üle ja suhelda teiste kogukonnaliikmetega.

Soovitused:

- rohkem uusi raamatuid ja ajakirju, et laiendada valikut uuema kirjanduse ja ajakirjanduse osas;
- ruumide suurendamine, et pakkuda rohkem lugemisalasid nii lastele kui ka täiskasvanutele;
- lisavõimaluste lisamine, näiteks mugavad lugemisnurgad, joogivee- või kohviautomaadid, televiisor ning väiksemad mängualad lastele.

Raamatukoguhoidjad Võru valla sädeinimeste tunnustussündmusel. Pildil vasakult: Orava haruraamatukogu raamatukoguhoidja Kerly Kerge, Võru vallaraamatukogu direktor Marika Kraani, Vastseliina haruraamatukogu raamatukoguhoidja Lea Lillemets (2024. aasta Võru valla sädeinimene kategoorias Aasta pärandikandja ja –hoidja), Lasva haruraamatukogu raamatukoguhoidja Tea Kallaste, Osula haruraamatukogu raamatukoguhoidja Ülle Ermel, Võru vallaraamatukogu raamatukoguhoidja Age Rõngas. Foto: Jassu Hertsmann

Külastajate kommentaarid Võru valla raamatukogude kohta

Külastajate tagasiside annab hea ülevaate iga Võru valla raamatukogu eripärast ja tugevustest. Siin on mõned valitud kommentaarid:

- „Raamatukoguhoidja hoolitseb alati vanemate inimeste eest – toob mööda minnes raamatuid koju, kui vanainimene ise tulla ei saa.“
- „Meeldivad raamatuklubi üritused; hea kokkusaamise koht.“
- „Raamatukogu on ilus ja hubane, hea valikuga. Kõik on väga armas ja imeline teenindus.“
- „Mitte ainult viimase külastusega, vaid olen üldse rahul raamatukogu töö ja töötajatega.“
- „Võimalus lastega aega veeta ja pikalt raamatuid valida. Põhilise teabekirjanduse saab mugavalt kodu lähedalt kätte.“

Tulevikuplaanid

Eesti rahvusraamatukogu on teatanud, et rahuloluküsitlust korratakse 10.–23. märtsil 2025.

Võru valla raamatukoguhoidjad analüüsivad põhjalikult saadud tagasisidet ning võtavad võimalusel ettepanekuid arvesse, et pakkuda veelgi paremat teenust.

Kõigi Eesti rahvaraamatukogude tulemuste ja kokkuvõttega saab tutvuda veebilehel: RARA – Raamatukogudele.

Võru valla raamatukoguhoidjad soovivad kõigile head vana-aasta lõppu ja ootavad kõiki jätkuvalt raamatukokku!

Marika Kraani
Võru vallaraamatukogu direktor

7 soovitust, kuidas oma veesüsteem talveks ette valmistada

Talv läheneb kiirel sammul ning sellega kaasnevad miinuskraadid võivad põhjustada tõsiseid kahjustusi majapidamiste ning ettevõttete veetorustikele. Selleks, et vältida torustike külmumist ja veesüsteemide purunemist, tuletab Eesti Vee-ettevõtete Liit meelde ja paneb inimestele südamele, et nad oma majapidamiste ja organisatsioonidele kuuluvad veesüsteemid enne külmade tulekut kindlasti hoolikalt üle kontrolliksid. Probleemide ennetamiseks jagame kasulikke soovitusi, mida iga koduomanik võiks järgida.

7 soovitust, kuidas oma veesüsteem talveks ette valmistada

1. Suvilad ja harva kasutatavad hooned

Suvilates, maakodudes ja muudes hoonetes, mida ei kasutata talvisel ajal igapäevaselt (ei köeta ega kasutata vett), kontrolli üle, et sealne maakraan või pump kaevus oleks suletud ning torustik veest tühjendatud, sealhulgas veeboiler, WC-poti loputuskast ja äravool, kraanikausi äravool ja muud veesõlmed.

2. Igapäevases kasutuses olevad hooned

Vaata üle kogu veetorustik ja veendu, et külm ei pääseks sellele ligi. Soojusta torud, mis võivad olla mõjutatud välistemperatuurist.

3. Niiskuse ja tõmbetuulte mõju

Niiskus vähendab soojapidavust ja tõmbetuuled kiirendavad torustike külmumist. Seepärast vaata üle, et keldrite aknad ja uksed oleksid korralikult suletud ning vajadusel tihendatud soojakindlamaks.

4. Veearvesti kaitse

Ära jäta veearvestit külma kätte. Veearvesti töökindluse tagamiseks peab seda ümbritsev temperatuur olema vähemalt +2°C. Kui see langeb alla selle, võib veearvesti saada kahjustatud.

5. Hädaabinõu torustiku külmumisohu puhul

Kui torustik on külmumise ohus ja seda pole võimalik koheselt soojustada, siis lühiajalise abinõuna võib jätta veekraani pisut lahti, et torustikus toimuks vee liikumine. See aitab küll vähendada torustiku läbikülmumise kiirust, kuid on siiski ajutine lahendus.

6. Külmunud torustiku esmaabi

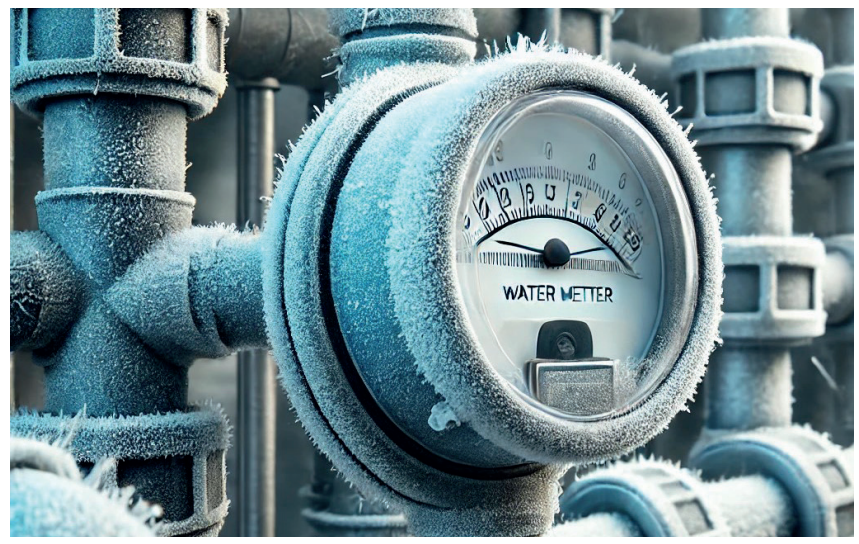
Kui torustik on juba külmunud, siis tuleb tuvastada koht, kust külm on torustikule ligi pääsenud. Kui tegemist ei ole ulatusliku läbipaisub sulades ja võib põhjustada toru purunemist.

7. Ulatusliku külmumise korral otsi abi spetsialistidelt

Kui torustiku külmumine on ulatuslik või toru on juba purunenud, siis pöördu abi saamiseks torutöid teostava ettevõtte poole.

Külmakraadid võivad saabuda ootamatult, seega kaitse oma veesüsteeme ja valmistu talveks juba varakult.

Eesti Vee-ettevõtete Liit
AS Võru Vesi

Pilt on illustreeriv.

Korraldatud jäätmeveost talvistes tingimustes Võru vallas

Talv tuleb sageli ootamatult, kuid selleks, et talvest oleks rohkem rõõmu, kui muret, on oluline tagada korraldatud jäätmeveo sujuv toimimine ka talvistes oludes. Võru vallavalitsus korraldab lumetõrjet valla avalikel ja erateedel, mis on aastaringseks elamiseks kasutatavad majapidamiste juurdepääsuteed. Kinnistu omaniku või valdaja kohustuseks on hoolitseda lume lükkamise eest oma hoovis.

Juurdepääs jäätmemahutitele peab olema tagatud ka talvel

Võru valla talvise lumetõrje hanke tehnilised tingimused määravad tee ligipääsetavuse hindamise alused. Juhul, kui tupiktee ei ole piisavalt lai, et jäätmeveoki manööverdus oleks võimalik, tuleb jäätmemahuti viia kokkuleppel vedajaga lähimasse sobivasse äraveokohta. Jäätmevedaja ei pruugi pääseda jäätmemahutini, kui ligipääsu takistab lumi, jää või muu ilmastikuoludest tingitud takistus. Kui kogumisvahendi tühjendamine on takistatud, tuleb jäätmevedaja esindajal kohapeal olukorda fikseerida ja teha olukorrast foto või video. Seejärel teavitab vedaja viivitamatult jäätmevaldajat, edastades tehtud foto koos selgitusega e-posti teel hiljemalt kahe tööpäeva jooksul. Kui jäätmevaldajal puudub e-posti aadress, saadetakse info tavapostiga paberkandjal.

Millal tuleb tühisõidu eest tasuda tühisõidutasu ja kuidas korraldatakse asendusvedu?

Kui jäätmevedaja ei pääse jäätmemahutit tühjendama ilmastikuoludest tulenevalt, sh avalikult kasutatava juurdepääsutee läbimatuse või seisukorra tõttu, siis ei ole tal õigust rakendada jäätmevaldajale tasu tühisõidu eest. Jäätmevedaja peab teavitama jäätmevaldajat ja vallavalitsust ilmnenud probleemist ja asendusveo toimumise ajast. Asendusvedu tuleb jäätmevedaja poolt teostada hiljemalt ühe nädala jooksul, et vältida kogumismahutite ületäitumist. Kui selgub, et jäätmemahuti mittetühjendamine toimus vedaja süül, ei tohi vedaja asendusveo eest tasu võtta ja on lisaks kohustatud tasuta ära viima jäätmevaldaja poolt jäätmekottidesse jäätmemahuti kõrvale pandud jäätmed mahus, mis vastab tähtaega ületanud perioodile. Olukorras, kus ligipääs neljarattalisele või suuremale jäätmemahutile on takistatud, on jäätmevedaja kohustatud võtma jäätmevaldajaga ühendust telefoni teel ning juhul kui jäätmevaldaja kõrvaldab takistuse 10 minuti jooksul, tuleb mahuti tühjendada samal päeval.

Seega, kui jäätmevedaja ei pääse jäätmemahutit tühjendama ilmastikuoludest tulenevalt (sh juurdepääsutee läbimatuse tõttu), siis tühisõidutasu jäätmevaldaja käest nõuda ei saa. Kui näiteks kinnistule juurdepääsutee on olnud jäätmevedajale läbitav, aga jäätmevaldaja hoovis pole jäätmevedaja saanud ilmastikutingimuste tõttu konteinerile piisavalt lähedale või mingil muul jäätmevedajast mittesõltuval põhjusel pole saanud jäätmekonteinerit tühjendada, saab jäätmevedaja nõuda jäätmevaldajalt tühisõidutasu.

Jäätmeveo teenus peab jätkuma katkestusteta ning selleks tuleb vedajal, jäätmevaldajal ja vallavalitsusel astuda ühte sammu, et ilma trotsides saaks jäätmemahutid tühjendatud õigel ajal ning mured leiaksid kiire lahenduse.

Pilt on illustreeriv.

Lembit Karolin
keskkonnaspetsialist

Alates 1. jaanuarist 2025 liidab Tervisekassa Orava perearsti nimistu Lasva nimistuga.
Oluline info patsientidele:

- Oraval dr Nadežda Hovanskaja nimistus olevad isikud viiakse automaatselt 01.01.25 üle dr Jana Merisalu nimistusse. Edaspidi toimub vastuvõtt Lasva perearstikeskuses (Palo tee 26, Lasva küla).
- Arsti vastuvõtule pääsemiseks tuleb eelnevalt ühendust võtta:
  - telefonil: 766 6661 (E–R kell 7.00–18.00),
  - digitaalselt: kasutades Eelvisiiti (24/7) aadressil eelvisiit.ee.

Orava nimistu patsiendil, kellel oleks mugavam edaspidi käia dr Hovanskaja juures Värskas (Pikk 30, Värska), tuleb esitada avaldus Terviseagentuurile.

Kui Tervisekassa määratud uus perearst või tegevuskoha asukoht ei sobi, on inimesel õigus perearsti vahetada, tehes avaldus soovitud perearstile.

Seitsme kandi eestvedaja Loosi Kandi Selts

Vabaühenduse nimi: MTÜ Loosi Kandi Selts
Aadress: Loosi küla, Võru vald
Asutatud: 25.09.2014
Esindajad: Viive Tomson, Toomas Rebane

Loosi kandi seltsielu on pika traditsiooniga. Üle 25 aasta tagasi loodi Loosi Maanaiste Seltsing, millest omakorda kasvas välja MTÜ Loosi Kandi Selts. Seltsil on hetkel 19 liiget, nendest üle poole on aktiivsed ja kauaaegsed kogukonnaliikmed, kes edendavad Loosi kandi elu ja korraldavad seltsielu.

Seltsi tegevuse eesmärgiks on Loosi kandi (Loosi, Ortuma, Sutte, Puutli, Lindora, Tabina, Mäe-Kõo-küla) seltsielu elavdamine, looduse ja kultuuripärandi säilitamine, piirkonna harmoonilisele ning jätkusuutlikule arengule kaasaaitamine; sotsiaalse-, majandusliku- ja kultuurilise taristu edendamine ning seitsme küla elanike huvide esindamine ja kaitsmine. Seitsme küla baasil kuulub Loosi kanti kokku umbes 200 inimest. Loosi kanti on viimastel aastatel elama asunud mitmed paljulapselised pered.

Loosi Kandi Selts MTÜ tegutseb Loosi mõisa ruumides. Loosi seltsi ruumid ja mõisapark on läbi ajaloo olnud seitsme küla rahva kooskäimise kohaks.

Seltsi traditsioonilisteks üritusteks on jõulupidu, emadepäev, jaanipäev, isadepäev ning suvelõpupidu või kodukandipäeva tähistamine iga kolme aasta tagant.

Loosi kandi jaanituled on alati olnud väga rahvarohked. Keskmiselt on külastajaid ligi 300 ning peamiselt on külastajateks oma kandi rahvas koos sugulaste ja sõpradega. Kuid külastajaid on ka väljastpoolt Loosi kanti. Rõõm on näha, et üritustest võtavad osa ka piirkonna noored. Seltsi esindaja ja külavanem Viive Tomson toob välja, et ühe hea peo õnnestumiseks on oluline väga hea muusika, mis rahva kokku toob ja tantsima paneb.

Loosi Kandi Seltsi esindaja ja külavanem Viive Tomson rääkimas külaseltsi tegemistest ja toimetustest. Fotod: Katariina Ummelk

Seltsi juures on aastaid tegutsenud näitering, näiteringiga käiakse esinemas ning osaletud on isegi maateatrite päeval. Etendatud on väga mitmekülgseid ja huvitavaid tükke, nt „Vigased pruudid", „Meri ja Orav", „Bussisõit", „Kommigripp".

Viimastel aastatel on selts üha enam keskendunud oma tegevustes lastega peredele. Näiteks käiakse koos matkadel, korraldatakse erinevaid väljasõite ja üritusi. Selle aasta tegevuseks on valitud ühine jõulumaa külastus. Tegevusi planeeritakse vastavalt kogukonna soovidele. Seltsil on oma Facebooki grupp ja leht, kus küsitakse kogukonnaliikmete arvamust ja mõtteid.

Loosis korraldatakse ka igal kevadel laata, mis on oluline, sest sinna tulevad tihti ka küla uued elanikud ning see annab võimaluse nendega tuttavaks saada ja kutsuda neid osalema kogukonna tegevustel.

Selts on läbi aastate väga palju panustanud seltsiruumide ning õueala arendamisele läbi erinevate projektitoetuste ning seltsiliikmete tööpanuse. Seltsi algusaastatel remonditi seltsiruumide saal, abiruumid, WC ning vahetati aknad ja uksed. Õuealale rajati külakiik ja kõlakoda. Viimastel aastatel on tehtud väiksemaid remondi- ja sisustustöid ning soetatud erinevaid vahendeid seltsitegevuse arendamiseks, nt helitehnika. Koostöös samuti Loosi mõisa ruumides toimetava Käsitöö Kodu MTÜ-ga rajati mõisaparki Võru valla suurim madalseiklusrada.

Loosi Kandi Seltsi tugevuseks võibki lugeda seda, et igaüks teeb just seda asja, mida ta kõige paremini oskab. Kes korraldab üritusi, kes aitab koristada, kes korraldab ürituste ajal parkimist, kes juhendab näiteringi, kes kirjutab projekte, kes teeb raamatupidamist jne. Panustavad kõik ning ikka vabatahtlikkuse alusel!

Merle Tsirk
arendusspetsialist

Sirle Muiste-Männik
kultuuri- ja noorsootööspetsialist

Vallavanema tagasivaade aastale 2024

Head Võru valla inimesed! Aasta 2024 erineb paljugi eelnevatest aastatest, kuid samas oli palju sarnaseid tegevusi, mis kuuluvad tavapäraselt kohaliku omavalitsuse iga-aastaste tegevuste hulka. Käesolev aasta on olnud täis võimalusi, väljakutseid ja eesmärke.

Aasta tagasi planeeritud üksikisiku tulumaksu laekumise kasv 5% ja selle täitumine on olnud aluseks jätkusuutliku valla ülesannete täitmisele ja teenuste tagamisele. Seega saab aasta kokku võtta ning anda ülevaate suurematest tegevustest.

Aasta kultuurisündmuste valguses saab esile tuua Euroopa kultuuripealinna Tartu 2024 raames toimunud üritusi, mis on kirgastanud ja andnud mitmekesisust meie kohalikule kultuurielule. Kindlasti tooksin esile Vastseliina piiskopilinnuses toimunud suvelavastuse „Salakuulaja Vastseliinas", Lasva järvemuusikafestivali ning Võru valla kultuur ratastel bussi. Traditsioonilistest Võru valla üritustest jäi meeli köitma Vastseliinas toimunud „5 Võru valla päeva", kus valla inimestel oli võimalus tulla arutlema ning anda tagasisidet vallas toimuva kohta.

Haridusmaastikul muutuseks oli Orava põhikooli liitmine Kääpa põhikooliga. Eesmärgiks ühtse juhtimise alla viimine ning õpilastele kvaliteetsema hariduse tagamine. Veel aktuaalseteks teemadeks haridusvaldkonnas olid Haridus- ja Teadusministeeriumiga haridusleppe sõlmimise arutelud ning koostöö Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskusega. Hariduse arengukavast lähtudes tuli sel aastal teha muudatusi meie lasteaedade struktuuris. Ühise juhtimise alla viidud Parksepa, Sõmerpalu ja Väimela lasteaiad kannavad sügisest nime Võru valla lasteaed Lõunapärlid. Projekti „Võru valla spordivaldkonna arendamine" raames alustas tööd valla spordikoordinaator, kelle ülesandeks on spordielu edendamine Võru vallas.

Majandusvaldkonna üheks tähtsamaks investeeringuks oli Võlsi ja Juba piirkonna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ehitamine. Teede ehitusse investeeriti sel aastal kokku 250 000 eurot. Enamus teede raha kulub suve- ja talihooldusele, kokku ca 740 000 eurot. Muudatusi toimus ka Sõmerpalu kogukonnamajas, kus noortemaja sai uued ruumid ning taastati pesemisruumid ja saun spordisaali kasutajatele. Sõmerpalu uue lasteaia valmimist saab tituleerida Võru valla 2024. aasta suurinvesteeringuks ning see on pälvinud tähelepanu ka väljaspool Võru valda. Valla 2024. aasta kogu planeeritud investeeringute summa oli 3,7 miljonit eurot. Planeeringute valdkonnas toon esile ka aasta lõpus toimunud Võru valla üldplaneeringu kehtestamise.

Vallas on mitmed projektid pooleli, millega jätkame järgmisel aastal. Suuremad projektid on Võlsi-Võru kergtee ehitamise ja sõidutee rekonstrueerimise, Võru-Kääpa kergtee, Nursipalu mõjualas paiknevate teede täiendavad investeeringud, spordivaldkonna arendamise projekti, mille raames rekonstrueeritakse Parksepa Keskkooli staadion ja tehakse Väimela Tervisekeskuse hoone ligipääsetavuse tagamiseks vajalikud ehitustööd ning Kirumpää ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ehitamise.

Võru vallavanem Kalmer Puusepp. Foto: Katariina Ummelk

Käes on selle aasta viimane kuu, mis lõpetab 2024. aasta ja annab aega mõtiskleda mõtteid uueks peagi algavaks aastaks. Olgu Teil uueks aastaks häid plaane ja julgust neid teostada. Jõulude ajaks soovin hingerahu, kaunist koosviibimist perega ning rikkalikku jõululauda.

Ilusat aastalõppu ja edukat uut aastat!

Kalmer Puusepp
Võru vallavanem

Jõulupidu
15. detsembril kell 12
Lasva Rahvamajas
Esinevad rahvamaja kollektiivid:
Naisrahvatantsurühm Vurr
Segarahvatantsurühm
Seeniortantsurühm Tatsujad
Lasva meeskoor
Näitering Näitelust etendusega "Retro puhkus"
Üllatavad üllatusesinejad !
Üritus on tasuta!
Teid ootab peolaud maitsvate suupistetega!
Lasva Rahvamaja üritused
Tel 5272225
Võru Valla kultuuri- ja noorsootöökeskus

ORAVA
KULTUURIMAJAS
17. detsembril 2024 kell 14:00
EAKATE
JÕULUPIDU
Esinemiskava
Muusika Meelis ja Katrin Duo
Kaetud jõululaud
Registreeri peole tel 524 7986 või
OravaKultuurimaja@edu.voruvald.ee

Aastalõpupidu
21. detsembril kell 20
Lasva Rahvamajas
Peo soojendab üles noortebänd
Kroks
Tantsuks mängib ansambel
Ehe
Efekti loob
COSMIC LIGTHS SHOW
Vaheaja täidab näitering Näitelust etendusega
Retro puhkus
Pilet 13 eurot
Laudade broneerimine tel 5272225
Lasva Rahvamaja üritused
Võru Valla kultuuri- ja noorsootöökeskus

Pööripäeva laternamatk
üdsest paigast Tiri
tänusambani ja Võrumaa
jahirahu väljakuulutamine!
PÜHAPÄEVAL, 22.12.2024, KELL 13:00
SEIKLUS ALGAB...
13:00 OOTAME TEID MAAMEHE GOLFI
TALUS, TIRI KÜLAS. VÕIMALUS
LIIKUDA BUSSIGA MATKA
ALGUSPUNKTI TAMMETSÕÕRI
14:00 TAMMETSÕÕRIST ALGAB RETK,
MILLE PÜHITSEME SISSE
ŠAMAANITRUMMIDE SAATEL
16:00 RETKE LÕPP JA VÕRUMAA
JAHIRAHU VÄLJAKUULUTAMINE TIRI
METSAS ASUVA TÄNUSAMBA JUURES
Info: Karin Sepp tel 5086893

Armas lugeja,
jõulud on juba ukse taga ja Kündja
külaseltsi jõuluvanad koputavad
akende taga 19.-24. detsembril.
Kui soovid jõuluaja teha meeldejäävaks vanade traditsioonide kohaselt, siis võite koju kutsuda Kõo küla jõuluvanakontorist jõuluvanad, kes jagavad kingitusi ja laulavad jõululaule.
Jõuluvanakontori telefon on 5552 3322

VASTSELIINA
RAHVAMAJAS
31. 12. 2024
Aastavahetuse pidu
uksed avame kell 21
RIFF
Särtsu lisab Shate Showgrupp
avatud kohvik ROMELINA
PILET EELMÜÜGIST 20 € PEOÕHTUL 25 €
LAUDADE BRONEERIMINE TEL 5345 4214

KIRIKUTE TEATED

EELK Pindi koguduse teated

Jumalateenistused toimuvad pühapäeviti kell 10.00 Pindi kirikus.

24. detsembril kell 16.00 jõuluõhtu jumalateenistus, mängib ja kaasa teenib pasunapunt Vahtsõliina Vask Pindi kirikus
25. detsembril kell 10.00 jumalateenistus (Kristuse sündimispüha ehk 1. jõulupüha) Pindi kirikus
31. detsembril kell 18.00 õhtupalvus (vana-aasta) Pindi kirikus

Täpsem info: EELK Pindi koguduse õpetaja Argo Olesk e-posti aadressil pindi@eelk.ee või tel 503 0676.

EELK Vastseliina Katariina koguduse teated

Jumalateenistused toimuvad pühapäeviti kell 12.00 Vastseliina kirikus.

24. detsembril kell 17.00 jõuluõhtu jumalateenistus Vastseliina kirikus
25. detsembril kell 12.00 Kristuse sündimispüha ehk 1. jõulupüha jumalateenistus Vastseliina kirikus

Täpsem info: Vastseliina Katariina koguduse kodulehelt vastseliina.eelk.ee ja Facebooki lehelt facebook.com/vastseliinakogudus või EELK Vastseliina Katariina koguduse vaimulikult Jaanus Torrimilt tel 5300 5155 või e-posti aadressil jaanus.torrim@eelk.ee.

EELK Urvaste Püha Urbanuse koguduse teated

Heimtali kirikus toimuvad jumalateenistused iga kuu teisel pühapäeval kell 14.00.

25. detsembril kell 14.00 Kristuse sündimispüha ehk 1. jõulupüha jumalateenistus Heimtali kirikus

Täpsem info: Urvaste koguduse kodulehelt urvaste.eelk.ee ja Facebooki lehelt facebook.com/Urvastekogudus või EELK Urvaste koguduse õpetaja Üllar Salumets e-posti aadressil ullar.salumets@eelk.ee või tel 511 8271. Heimtali kirikuvanem on Vaido Ermel, tel 5340 0431.

VANA PILT JUTUSTAB: Hanikase kooli jõulupeolised

Hanikase kooli 1930. aasta jõulunäidendis osalenud kooliõpilased koos õpetajatega. Foto: Erakogu

Jõulupühade ajal näidendi mängimine koolipidudel on väga vana traditsioon. See sai see alguse juba siis, kui usuõpetus oli üks tähtsaimaid õppeaineid koolis. Aegade jooksul usuõpetuse osatähtsus kooliprogrammis on küll kõvasti vähenenud, kuid jõulumüsteeriumi mängitakse koolisaali lavadel tänaseni. Õpilased õpetajate juhatusel ise ehitavad dekoratsioonid, otsivad või õmblevad sobivad kostüümid, teevad tarviliku grimmi ja on ise ka jõulunäidendis osatäitjad. Elevust ja rõõmu pakub jõulunäidend alati nii tegijatele kui pealtvaatajatele.

Tänasel vanal fotol on end fotograafi ette üles seadnud Hanikase kooli jõulunäidendis osalenud õpilased koos oma õpetajatega. Veel grimmeeritud, poistel mustad habemed ees. Kuigi foto on kunstvalguse poolt pisut ebaühtlaselt valgustatud, on ülev peomeeleolu siiski igati tajutav. Tegelased ja õpetajad kõik üheskoos.

Oraval alustas esimese haridusasutusena 1873. aastal tööd külakool Hanikase külas Vivva talu talutares. 19. sajandi lõpus muudeti kool 2-klassiliseks Ministeeriumikooliks ja 1919. aastal Hanikase 6-klassiliseks Algkooliks. 1930. aastal, mil tänane jõulupilt on tehtud, oli koolijuhatajaks Eduard Kõrran ja õpetajatena töötasid Friedrich Otsmaa, Helmi Kõrran, Ksenja Lauristin ja Karl Marits. Need faktid pärinevad tänase Orava koolimuuseumist.

Ago Ruus
rubriigi toimetaja
505 6691
agoruus@gmail.com

VÕRUMAA ARENDUSKESKUS

Võrumaa Arenduskeskus koostöös Võru maakonna omavalitsustega ootab kandidaate

MAAKONNA TEENETEMARKIDELE

Võru maakonna vapimärk on maakonna kõrgeim autasu, mis antakse elutöö eest neile, kes oma töö ja tegevusega on oluliselt kaasa aidanud maakonna arengule. Võru maakonna teenetemärgiga tunnustatakse kodanikke, kes on silma paistnud maakonna jaoks olulise saavutusega.

Vapi- ja teenetemärkide andmise taotlusi võivad esitada maakonna omavalitsused, volikogud, juriidilised isikud, liidud, ühingud, seltsid, klubid ja eraisikud.

Taotluse vormid ja lisainfo teenetemärkide kohta on leitav Võrumaa Arenduskeskuse kodulehelt (www.vorumaa.ee).

Digitaalselt allkirjastatud taotlused on oodatud e-posti aadressile: arenduskeskus@vorumaa.ee. Paberkandjal taotlused saata märksõnaga „Teenetemärgid" SA Võrumaa Arenduskeskuse postiaadressil Jüri 12, 65620 Võru.

Tänavused teenetemärkide kavalerid kuulutavad välja Võrumaa Arenduskeskuse juhid Eesti Vabariigi 106. aastapäeva eel pidulikul kontsert – aktusel 20. veebruaril Võru Kandles.

Taotlusi oodatakse hiljemalt 3. veebruariks 2025.

Lisainfo:
Kristi Vals
kultuurispetsialist
SA Võrumaa Arenduskeskus
tel. 5912 9200
e-post kristi.vals@vorumaa.ee

VÕRU VALLA KULTUURI- JA SPORDIKALENDER

DETSEMBER

14. detsembril
kell 11.00 Jõulumaa Piusa külastuskeskuses
kell 14.00 Jõulupärgade meisterdamise töötuba Puiga rahvamajas

15. detsembril
kell 12.00 Jõulupidu Lasva rahvamajas, esinevad kohalikud kollektiivid ja üllatusesineja
kell 12.00 Võru 10. HeaTegevusJooksKõndSuusk Kubija terviserajal

17. detsembril
kell 14.00 Eakate jõulupidu Orava kultuurimajas, esinevad Meelis ja Katrin duo

18. detsembril
kell 15.00 Jõulukaunistuste valmistamise töötuba Navi seltsimajas
kell 18.00 Vastseliina gümnaasium kutsub kontserdile "Jõuluks koju"

20. detsembril
kell 18.00 Navi, Parksepa, Väimela ja Pühajõe piirkonna väärikate jõulupidu Navi seltsimajas, tantsulist meeleolu loob kapell Vannamuudu
kell 20.00 Jõulukräu ansambliga MT Project Varese Paigas

21. detsembril
kell 12.00 Kündja külaseltsi jõulupidu Kõo külas seltsimajas
kell 20.00 Aastalõpupidu ansambliga Ehe Lasva rahvamajas

22. detsembril
kell 13.00 Pööripäeva laternamatk Maamehe golfi talust Tiri metsas asuva tänusambani

24. detsembril
kell 16.00 Jõulumissa Vastseliina piiskopilinnuses, missa viib läbi Isa Miguel

25. detsembril
kell 20.00 Tantsuõhtu ansambliga Kruiis Sõmerpalu kogukonnamajas

26. detsembril
kell 11.00 Elamusmatk Piusa külastuskeskuse juurest Orava jahimajani

27. detsembril
kell 19.00 Retrohõnguline aastalõpupidu Tsolgo rahvamajas ansambliga Mõtsakohin
kell 20.00 Aastalõpupidu ansambliga Village Voice Orava kultuurimajas

31. detsember
kell 21.00 Aastavahetuse pidu ansambliga RIFF Vastseliina rahvamajas

JAANUAR

11. jaanuaril
kell 19.30 Tantsuõhtu Toomas Anniga Varese Paigas

15. jaanuaril
kell 16.00 Ago Ruusi näituse "Elu Vastseliinas kuni 1940" avamine

17. jaanuaril
kell 20.00 Tantsuõhtu ansambliga Mohiito Varese Paigas

23. jaanuaril
kell 18.00 Orava mälumängu kolmas etapp Orava kultuurimajas

30. jaanuaril
kell 11.30 Miku-Manni lasteteatri etendus "Muistse mõisa mõistatus" Vastseliina rahvamajas

NÄITUSED

- Vastseliina rahvamajas on 14. jaanuarini üleval Ago Ruusi pildistused Arktikast 1977 "Kutse" ning peeglisaalis 6. jaanuarini 2025 Võru valla kultuur ratastel tegevusi tutvustav näitus "Võru valla kultuur ratastel – kultuuririkkuses ja kultuuripealinna vaimus". Näitusi saab külastada tööpäevadel kella 9.00–17.00 ning ürituste ajal.
- Orava haruraamatukogus on 31. jaanuarini 2025 avatud Marit Külvi ja Marju Rebase rändnäitus "Hällikiigutaja". Näitust saab külastada raamatukogu lahtiolekuaegadel.
- Osula haruraamatukogus on avatud Heimtali Peetri kiriku piltnäitus "Vana aja lood". Näitust saab külastada raamatukogu lahtiolekuaegadel.
- Võru vallamajas on avatud Võru kunstikooli õpilaste tööde näitus.

Väljaandja: Võru Vallavalitsus (Võrumõisa tee 4a, 65605, Võru linn)
Koostaja, toimetaja ja küljendaja: Võru valla avalike suhete spetsialist Katariina Ummelk

Trükk: Printall AS, Tallinn
Kohaletoimetamine: Omniva
Tiraaž: 4400 eksemplari
Ilmumine: 11 korda aastas igal kuul, välja arvatud juulis
Loe digilehte: voruvald.ee/voru-valla-teataja

Järgmine leht saabub postkasti jaanuarikuus. **Artikleid järgmisesse lehte ootame 20. detsembriks e-posti aadressile ajaleht@voruvald.ee.** Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada.